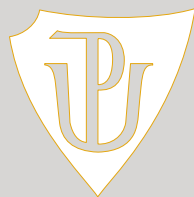

aneb jak by ses zachoval ty?

aneb jak by ses zachoval ty?

Katedra
společenských
věd

Svět není černobílý

aneb jak by ses zachoval ty?

Úvod aneb proč a jak tento materiál vznikl

Výuka na vysoké škole by měla být pro studenty zábavná, kreativní, smysluplná a inspirativní. Studenti (budoucí učitelé) z kurzu Člověk a jeho etická dimenze se rozhodli (ne úplně dobrovolně) inspirovat další studenty, a to právě prostřednictvím předkládaného materiálu.

Výchozím nápadem pro příběhy, které tvoří obsah tohoto společného díla, je příběh o Abigail, chcete-li Krokodýlí řeka, jehož různé verze kolují na internetu. Předložené materiály otevírají diskuzi o různých eticky a morálně složitých tématech s obšírným a nejednoznačným řešením, kterým každý občas musí čelit a zamýšlet se nad nimi víc než jen teoreticky.

Jsme si vědomi, že teoretický a odborný obsah je začleněn až do kurikula pro gymnázia (a některé obory středních škol), ale otázky etiky a morálky se zcela přirozeně otevírají mnohem dříve, a to vlivem zvědavosti samotných žáků. Příběhy byly (nezávazně) rozděleny jen s ohledem na jejich obsah na ZŠ a SŠ, konkrétní ročník zařazení je na každém učiteli. V rámci aplikace vybraných příběhů lze vysledovat vzájemné vztahy mezi žáky ve třídě, ve sportovním oddílu, ale i jejich vztahy k rodinným příslušníkům a kamarádům, a následně tyto informace začlenit do komunikace a práce s nimi.

Uvedené práce jsou autorskými díly tvořených ve skupině studentů, jejichž obsah byl upraven jen minimálně. Jazyková korektura eliminovala nejzávažnější chyby, stylistika autorů byla zachována. Studenti plnili následující zadání:

S inspirací příběhu o Abigail vymyslete svůj vlastní příběh obsahující složitou morální situaci. Úkolem čtenářů pak bude seřadit postavy od nejlepší po nejhorší dle morálního hlediska.

S příběhy se dá pracovat například následovně:

ve skupině žáků každý nejdříve tvoří individuální žebříček postav,

dále se jednotlivci spojí ve dvojice a úkolem je dohodnout se na stejném žebříčku,

dvojice se následně spojí do čtveřic, jejich úkol je stejný jako u dvojic,

skupiny můžeme dále rozšiřovat, skončit lze třeba u tvorby jednoho jediného třídního žebříčku,

sestavit jeden žebříček není možné, protože každý jedinec má jiné zázemí, jiné názory, vyznává jiné hodnoty, zaujímá svůj vlastní postoj k určité problematice - k tomuto závěru by skupiny měly samy dojít.

Pozn.: Tento typ provedení se osvědčuje například na adaptačních kurzech.

Některé příběhy obsahují úkol jiného typu, a to zamyšlení se nad příběhem prostřednictvím poskytnutých návodných otázek.

Doufáme, že vám tento materiál poskytne alespoň špetku inspirace k zapojení etických témat do výuky.

Zuzana Cieslarová

vedoucí semináře pro budoucí učitele

Obsah:

úvod	3
5. třída	
člověk a společnost	
Stalo se v ZOO	6-7
6-7. třída	
člověk a společnost	
Příběh o matce samoživitelce	8-9
Ekologie a morálka	10-11
člověk, stát a právo	
Osudová vozovka	12-13
8-9. třída	
člověk ve společnosti	
Volba manželů Novákových	14-15
Kariéristka Jiřina	16-17
Lenko, co si vybereš?	18-19
Chudoba nad zdraví	20-21
Příběh Lilian a Samuela	22-23
O rodině válce a společnosti	24
Tři bratři	25-27

člověk jako jedinec	
Život poté	28-29
Ostrovní příběh	30-33
člověk, stát a právo	
Příběh Margaret Gildeinové	34-35
střední škola	
člověk jako jedinec	
Ty nebo já	36-37
Hilde má problém	38-39
Jen jedna noc	40-41
Měj pro Petru pochopení	42-43
člověk ve společnosti	
Pane doktore....	44-45
Srdce	46-47
O králi	48-49
člověk a právo	
Násilím nic nevyřešíš	50-51
seznam autorů	52-55

ZOO

Stalo se v ZOO

5. třída, Člověk a společnost

V jednom kraji bylo jedno městečko, v tom městečku kopeček a na tom kopečku zoologická zahrada. Vždy zde panovala veselá atmosféra a zvířata spolu moc dobře vycházela. Vedle přátelských vztahů zde bylo i několik zamilovaných párů, třeba lední medvědi Norbert s Alicí.

Vztah této dvojice byl však postaven před náročnou zkouškou.

Ředitel ZOO, pan Vopršálek, získal nabídku zúčastnit se programu, který navrací zvířata do volné přírody. Měl na výběr dvě zvířata, která odpovídala kritériím: lední medvědi Alici a mravenečníka Oldu. Pan ředitel Vopršálek všechna svá zvířata dobře znal a věděl, že Alice má v ZOO svého milého Norberta a jejich odloučení by oba nesli velmi těžce. Mravenečník Olda byl jediným svého druhu a takové dobrodružství by bez váhání uvítal. Pro pana Vopršálka by bylo však mnohem výhodnější poslat pryč Alici. Přestože konečné rozhodnutí nechal na ní, velmi na ni naléhal, a dokonce si vymýšlel a lákal ji na různé výhody, které program ve skutečnosti nenabízel.

Zvěsti o programu a dvou možných kandidátech brzy šuměly celou ZOO. Když Alice nabídku probírala s Norbertem, neuvěřitelně se rozčílil, že ji okamžitě automaticky neodřekla a odmítal s Alicí promluvit.

Rozhořčený Olda, který byl přesvědčen, že je ředitelův přístup nespravedlivý a cítil se být znevýhodněn, vypustil mezi zvířata pomluvy, že Norbert si odchod Alice přál, a dokonce se u ředitele přimlouval, aby Alici přesvědčil přijmout nabídku. Alice byla nešťastná a nevěděla si rady.

Svěřila se se svým trápením gorile Barboře. Barbora odpovědi nevěnovala příliš námahy a rázně Alici doporučila, aby nabídku co nejdříve přijala a odradila ji od snahy zjistit od Norberta, zda jsou pomluvy pravdivé. Příštího rána Alice dala řediteli Vopršálkovi svůj souhlas a ještě ten den odcestovala, aniž by se s Norbertem rozloučila.

Postavy:

Norbert

Alice

pan Vopršálek

Olda

Barbora

protor pro poznámky:

Příběh o matce samoživitelce

6. – 7. třída, Člověk a společnost

Filip a Saša žili spořádaný život mladých manželů. Měli spolu malou dceru Viktorku. Postupem času, když Viktorka začala růst, měl Filip pochybení vyplývající z pocitu, že mu dcera není vůbec podobná. Viktorka měla rezavé vlasy a oba rodiče byli tmavovlasí. Filipovi to nedalo spát, a jednoho dne se rozhodl jít na testy DNA, které mu potvrdily, že Viktorka není jeho dcera.

Po tomto zjištění neměl Filip důvod, proč se Sašou nadále sdílet domácnost, sbalil si věci a odešel. I přes vyživovací povinnost jako vedený otec dítěte, Filip odmítl platit jakékoliv alimenty na Viktorku a ze Saši se tak stala matka samoživitelka.

Dlouhé měsíce živořila a dvakrát otáčela každou korunku, kterou stihla ušetřit. Jednoho dne se vydala do obchodu, do kterého chodila velmi pravidelně nakupovat. V průběhu nákupu ale zjistila, že ji nezbydou peníze na plenky pro Viktorku. Rozhodla se tak, že nemůže jednat jinak a plenky musí ukrást. Akorát když si pleny schovávala pod kočár, zpoza uličky ji viděla její sousedka Bochníčková. Jelikož sousedka věděla o její životní situaci, se Sašou si vyměnily pouze pohledy a paní Bochníčková pokračovala ve svém nákupu.

Když šla Saša k pokladně, zastavil ji prodavač, který celý incident viděl na kamerovém záznamu, na nic se Saši neptal a rovnou zavolal policii. Při příjezdu policie Saša ihned poznala strážníka s rezatými vlasy i vousy, protože býval jejím milencem a Sašu po zjištění, že je těhotná opustil. Strážník byl velmi zaskočený, že Sašu s Viktorkou potkal, protože si myslel, že už je nikdy neuvidí. Aby si očistil svědomí, plenky za Sašu zaplatil, a ona tak unikla spáchanému přestupku.

Postavy:

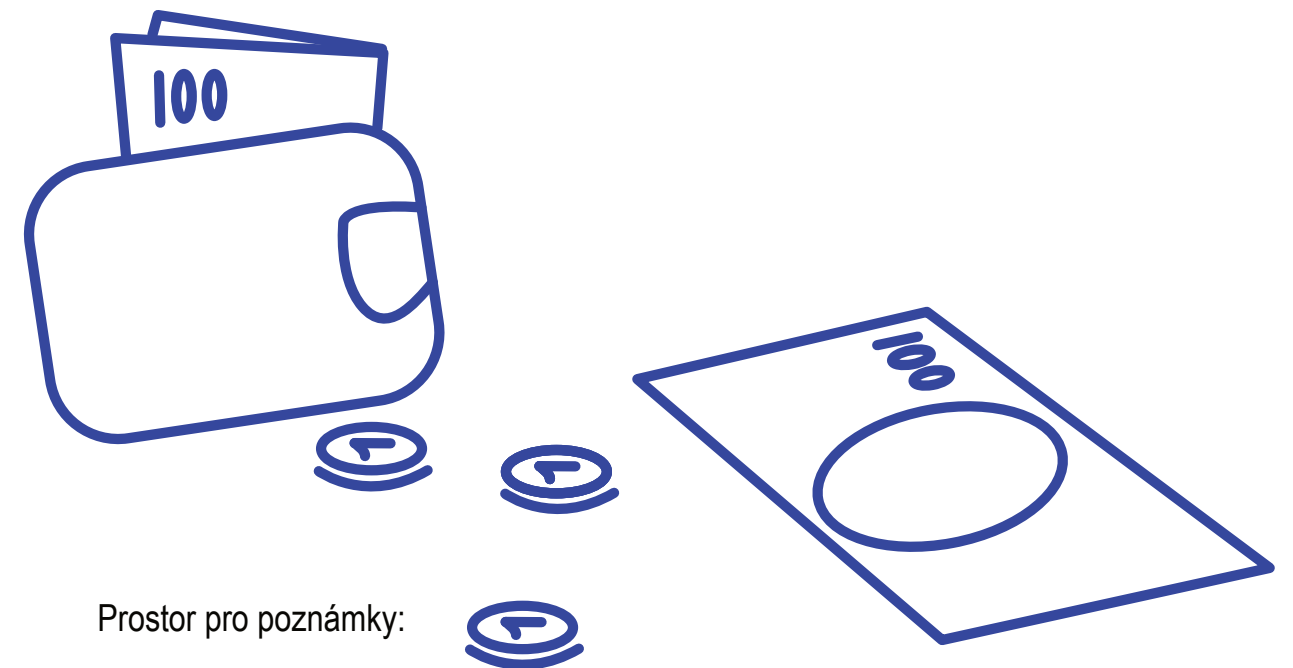
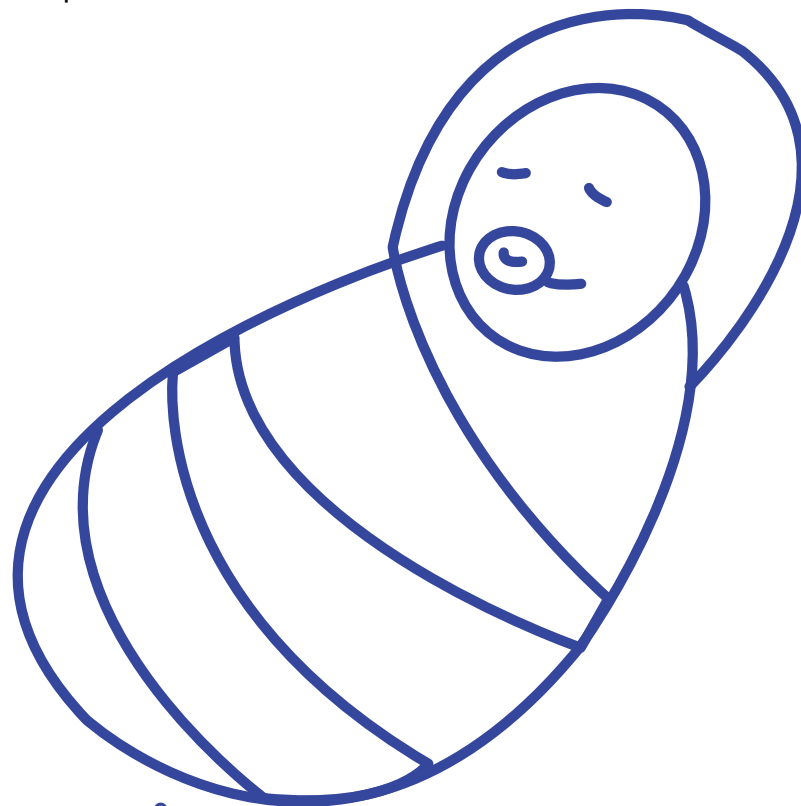
Filip

Saša

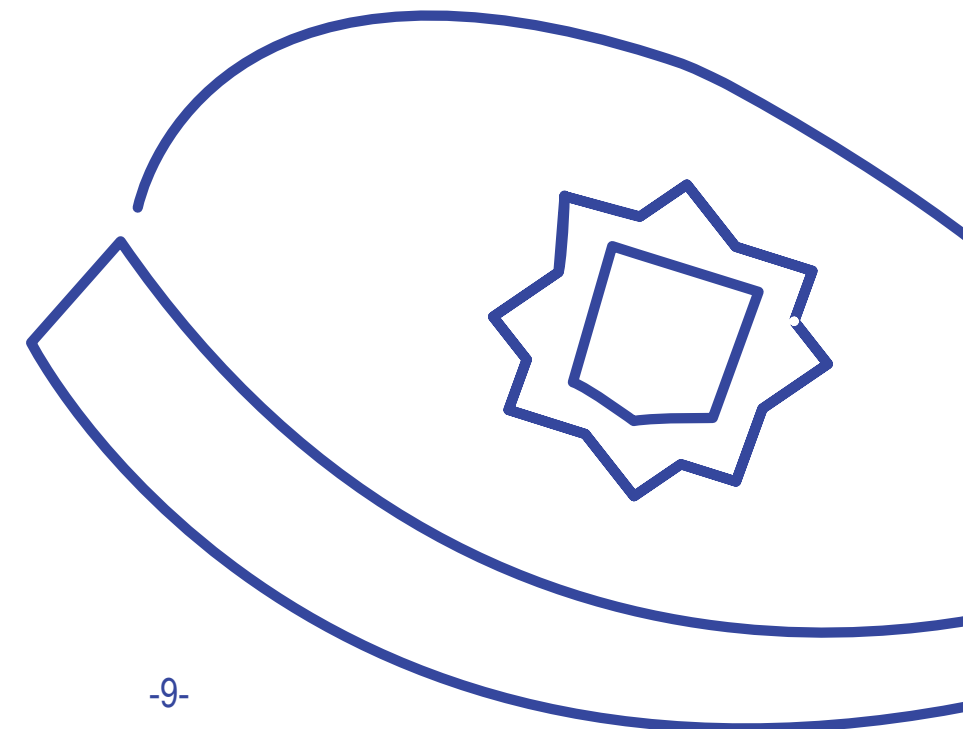
Prodavač

Strážník

P. Bochníčková

Prostor pro poznámky:

Ekologie a morálka

6. – 7. třída, Člověk a společnost

Bylo nebylo, žil jednou jeden Láďa v nedaleké metropoli Blbákov. Se svými sousedy se velice rád potkával na zahradě. Mezi jeho nejlepší přátele patřili Zdeněk a jeho žena Irena, homosexuální pár Martinek a Peťa a „hodná“ paní důchodkyně Květa. Všichni mezi sebou měli velmi dobré vztahy, dokud se v široké veřejnosti nezačalo více řešit téma ekologických problémů...

A právě tohle téma zasáhlo i naše postavy... Začneme homosexuálním párem Marťou a Peťou, kteří sami sebe považují za velice eko, bio, vegan, paleo, raw, non-plastic, zero-waste osoby. Do svých zájmů jsou až tak strašně zapálení, že vnucováním svých názorů rozpoutávají ostré debaty mezi svými sousedy.

Jejich úhlavním nepřítelem je především babička Květa, která je „ze staré školy“ a neztotožňuje se s jejich myšlenkami. To, jak její chování ovlivňuje naši planetu, ji absolutně nezajímá... říká, že tu už dlouho nebude a že jí je to tím pádem jedno. Netřídí odpad, plýtvá plastem, neustále si kupuje nové věci, které jsou zbytečné místo toho, aby chodila pěšky, tak jezdí na své staré babetě, která nesplňuje emisní normy. Láďa je na tom úplně stejně jako náš homosexuální pár, na venek souhlasí s jejich názory, ale háček je v tom, že „káže vodu a pije víno“. Jeho přístup je takový, že něco tvrdí, ale koná úplný opak, chová se podobně jako Květa. Zdeňka a Irenu na venek své názory neprojevují, dodržují ekologická pravidla, své názory nikomu nevnučují a nikoho do ničeho nenutí, žijí si poklidným životem.

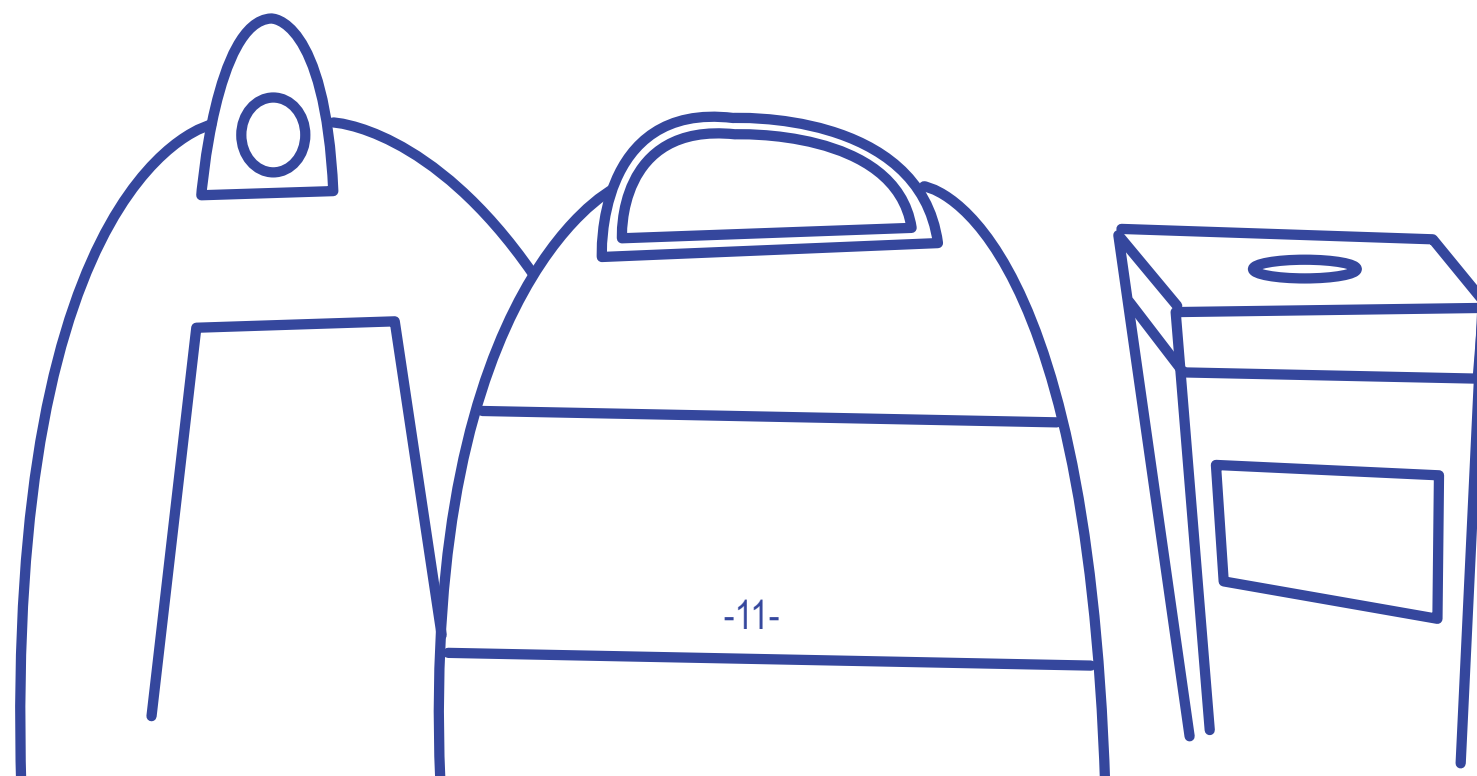
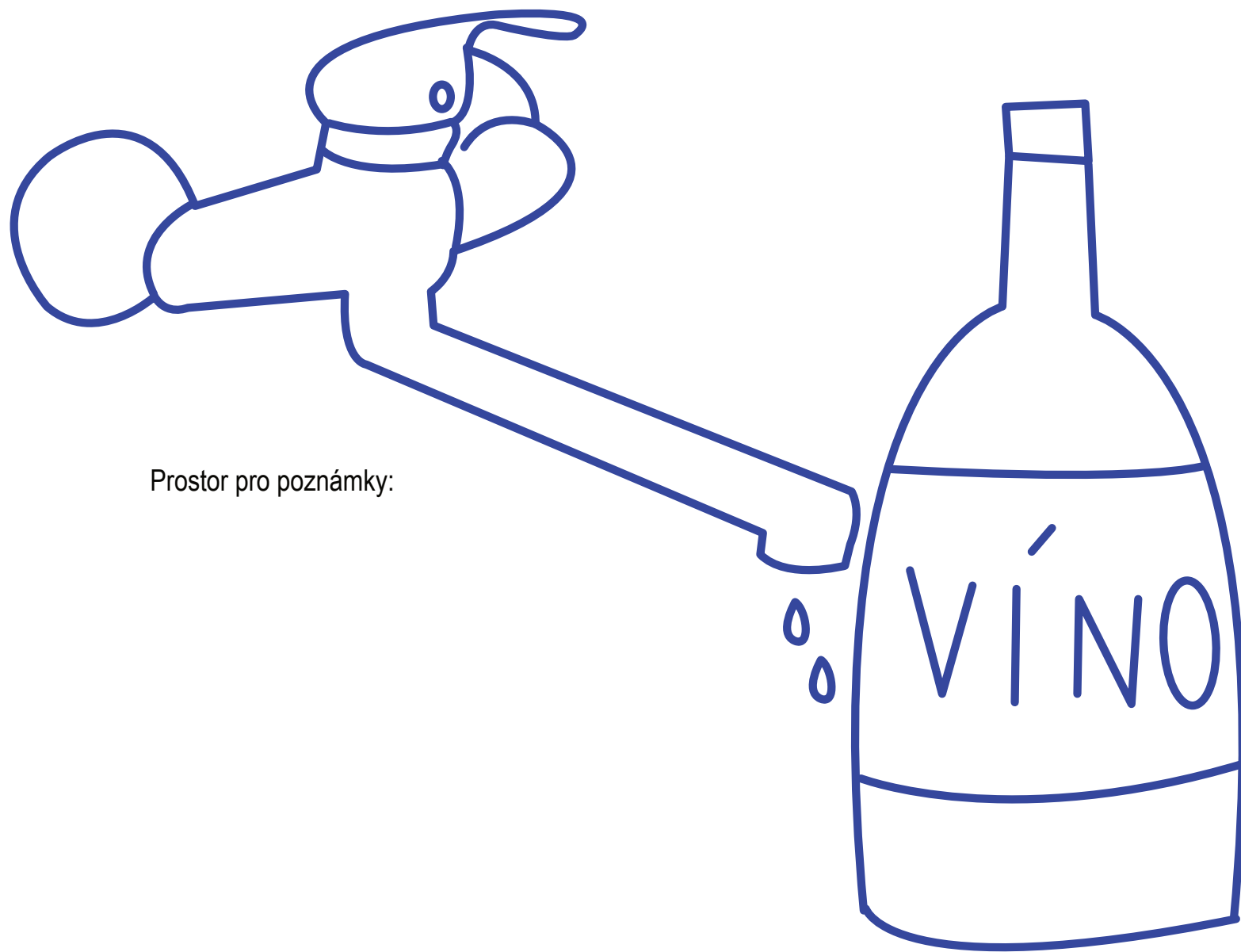
Postavy:

Láďa

pár Martinek a Peťa

důchodkyně Květa

manželé Zdeněk a Irena

Osudová vozovka

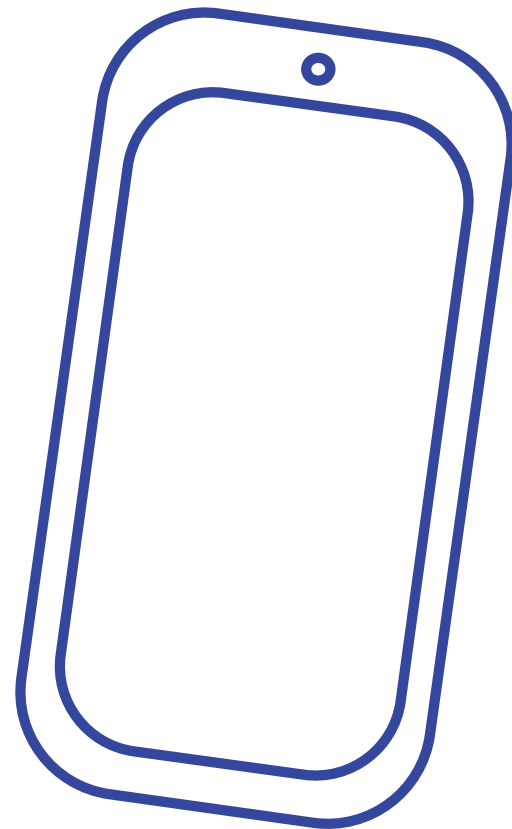
6. – 7. třída; Člověk, stát a právo

Na chodníku postávala žena a otráveně zírala do obrazovky svého mobilního telefonu. U jejích nohou pobíhal asi pětiletý chlapec. Křičel, tahal ji za sukni a všemožně se snažil zaujmout její pozornost. Ona však byla příliš zaneprázdněná, než aby si jej všimla, jen jej napomenula, aby se nepřibližoval k silnici. Po chvíli to chlapec vzdal a rozhodl se, že na sebe matčinu pozornost strhne jiným způsobem. Začal tedy po jedné noze poskakovat až k samému okraji vozovky. Vtom spatřil, jak se něco stříbrného zabýšelo jen několik kroků od něj a s vítězným úšklebkem se rozběhl přímo do silnice. Sehnul se, aby předmět sebral a vzápětí zjistil, že je to pětikoruna.

Celý nadšený volal na matku, aby se podívala, co našel, ale ona jen zabručela, že má chvilku počkat, aniž by vzhledla od svého telefonu. Chlapec se chvíli provokativně kroutil no silnici a divoce máchal rukama, aby zjistil, kdy si jeho matka všimne, že porušil zákaz vstupu do vozovky.

Vymýšlel zrovna další lumpárnu, když z nedaleké zatáčky vyjelo osobní auto. Přestože mezi ním a dítětem bylo ještě dvacet metrů, řidič nezpomalil, ani nezastavil vůz. Jel pořád dál. Dítě v tu chvíli zaměřovalo svou pozornost opět pouze na ženu, která ještě stále nepostřehla, co provedlo, když si všimlo blížícího se auta. Bylo však pozdě. Chlapec stačil sotva vypísknout, než jej tvrdý náraz odhodil o několik metrů dál. Ulicí se rozlehl zděšený křik matky, kterou až prudká rána přiměla zaměřit svou pozornost na svého syna. Z plných plic volala o pomoc, ale co hůř, řidič z místa nehody ujel.

Kolemjdoucí žena zavolala dítěti sanitku, neboť matka byla v šoku a na nic se nezmohla. Krátce nato byl chlapec převezen do nemocnice, kde se téměř ihned dostal do péče chirurgů. Přestože zde stále byla šance na úspěch, operace byla neúspěšná a chlapec ochrnul na půlku těla. Otec zraněného chlapce byl zdrcený a surově matku zbil za její nepozornost. Také byl přesvědčený, že za ochrnutí může lékař, který měl zákrok na starost, a začal mu dělat ze života peklo.

Nechával mu ve schránce anonymní výhružné dopisy, ve kterých psal, že se pomstí na jeho dceři. Poté se rozhodl na vlastní pěst vypátrat řidiče, který zavinil nehodu. Když jej o několik dní později našel podle rozbitého světla na autě, viník mu v slzách vysvětloval, že je pod velkým tlakem své ženy, dělá ve dvou zaměstnáních, aby uživil rodinu, přičemž byl tak vyčerpaný, že jej za volantem přemohl mikrospánek. Manželka jej ale i nadále nekompromisně nutí zastávat obě pracovní pozice, přestože to má neblahé dopady na jeho zdraví. Z místa nehody pak prý musel ujet, neboť je už tak v podmínce a nemohl si dovolit další malér. Otec však na nic z toho nedbal a chladnokrevně řidiče zavraždil.

Postavy:

Otec

Matka

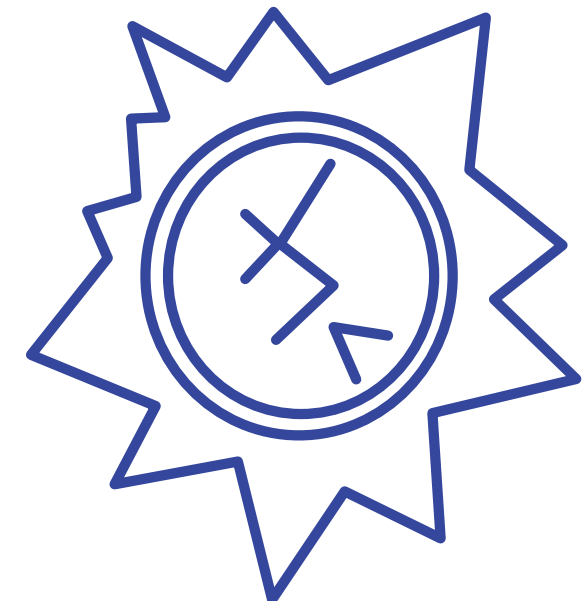
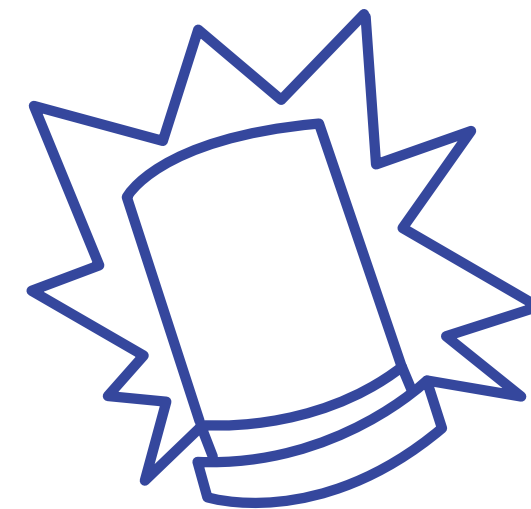
Syn

Lékař

Řidič

Manželka řidiče

Prostor pro poznámky:

Volba manželů Novákových

8. – 9. třída, Člověk ve společnosti

Manželé Novákovi se vraceli z rodinné oslavy, pan Novák však na oslavě pil a i přes to, že ho manželka přesvědčovala, že řídit domů bude ona (byla střízlivá), pan Novák si prosadil, že mu „nic není“ a domů řídil on.

Po cestě však způsobil dopravní nehodu, při které zemřelo nezletilé dítě. Paní Nováková chtěla manžela ochránit, proto vinu za autonehodu vzala na sebe – řekla, že řídila ona, aby pan Novák nebyl odsouzen za zabití z nedbalosti – protože řídil pod vlivem alkoholu. Paní Nováková tak z celého incidentu vyvázla pouze s podmínkou, protože má u soudu blízkou přítelkyni, která výrazně ovlivnila výsledek procesu. To se však samozřejmě nelíbilo matce zemřelého dítěte – paní Tomáškové. Se ztrátou dítěte a s takovým výsledkem soudu se nemohla smířit a po krátkém čase skončila v péči psychiatrů. Z psychiatrického léčení byla paní Tomášková propuštěná a zdálo se, že již bude „vše v pořádku“.

Opak byl však pravdou, paní Tomášková se rozhodla vzít spravedlnost do svých rukou. Když šly děti manželů Novákových ze školy, paní Tomášková je unesla a uvěznila je na neznámém místě. Rodičům pohřešovaných dětí poslala dopis, ve kterém jim sdělila důvod svého jednání a co zamýšlí s dětmi udělat. Aby spravedlnosti bylo učiněno zadost, její podmínkou bylo, že musí zemřít jedno z dětí – které dítě zemře, si měli vybrat rodiče. Pokud by nevybrali, zemřely by děti obě. Pokud by rodina chtěla informovat policii, paní Tomášková by zabila obě děti i sebe. Nutné je podotknout, že děti manželů Novákových byla dvojčata.

Dva chlapci, ve stejném věku, oba šikovní, dařilo se jim jak ve škole, tak v osobním životě, neměli žádné problémy – o to těžší musel být výběr pro rodiče. Paní Nováková chtěla zachránit oba chlapce, proto informovala policii, avšak pan Novák chtěl „zachránit“ alespoň svého „oblíbenějšího“ syna, proto s paní Tomáškovou vyjednával, bohužel se však omylem prořekl o tom, že manželka informovala policii, proto paní Tomášková zavraždila oba chlapce a spáchala sebevraždu.

Postavy:

pan Novák

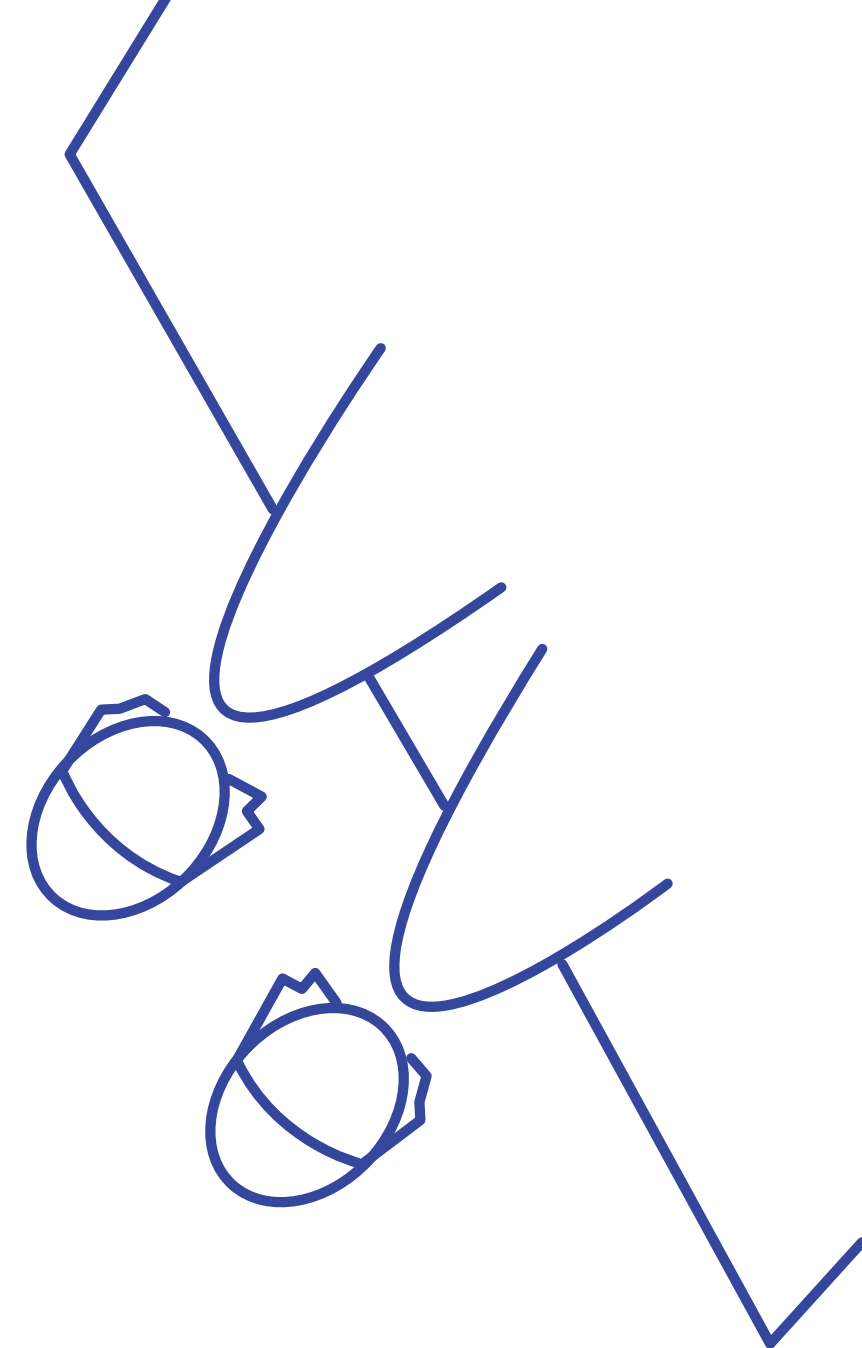
paní Nováková

přítelkyně paní Novákové

soudkyně

paní Tomášková

Prostor pro poznámky:

Kariéristka Jiřina

8. – 9. třída, Člověk ve společnosti

Jiřina je mladá žena, která momentálně pracuje jako asistentka ředitele nadnárodní korporace. Dělá, co mu na očích vidí. Odjakživa si totiž přála vybudovat kariéru právě v této firmě. Jejím druhým snem bylo stát se maminkou.

Jiřiným partnerem je Antonín, který právě odjel na tříměsíční zahraniční stáž. Ve stejné době Jiřina zjišťuje, že je 8 týdnů těhotná, ale protože je Antonín v cizině, jeho telefon nemá mobilní signál a není možné se mu dovolat a novinu mu oznámit. Jiřina má ve věcech jasno, a proto se chystá oznámit těhotenství i svému šéfovi v práci, ve stejnou chvíli ale překvapí novinkou také on ji: uvolnilo se Jiřino vysněné místo manažerky a on ji může na nově uvolněné místo doporučit, i proto, že ví, jaké jsou její kvality.

Pokud by ale měla v průběhu příštího roku nastoupit na mateřskou dovolenou, není vhodnou adeptkou na tuto pozici. Šéf před Jiřinu staví ultimátum: má týden na to rozhodnout se buď pro kariérní postup, nebo pro dítě. Jiřina se svěřuje kamarádce Barboře Františce Fríské, ta ji ale odmítá poradit, na správnou odpověď musí Jiřina přijít sama. Jiřina se rozhoduje pro postup v práci a podstoupí interrupci. Antonín se vrací domů a po nedlouhé době už Jiřina nemůže dále nést své tajemství.

Přiznává se Antonínovi, že čekala dítě, a že se rozhodla těhotenství ukončit. Antonín běsní a zuří, je téměř nepřítel, jde z něj strach. Jiřina je nešťastná a vylévá si pocity u Barbory Františky Fríské. Zaslechne ji Barbořin přítel, v té chvíli už posilněný několika deci alkoholu, vyhledá Antonína a surově ho zbije.

Postavy:

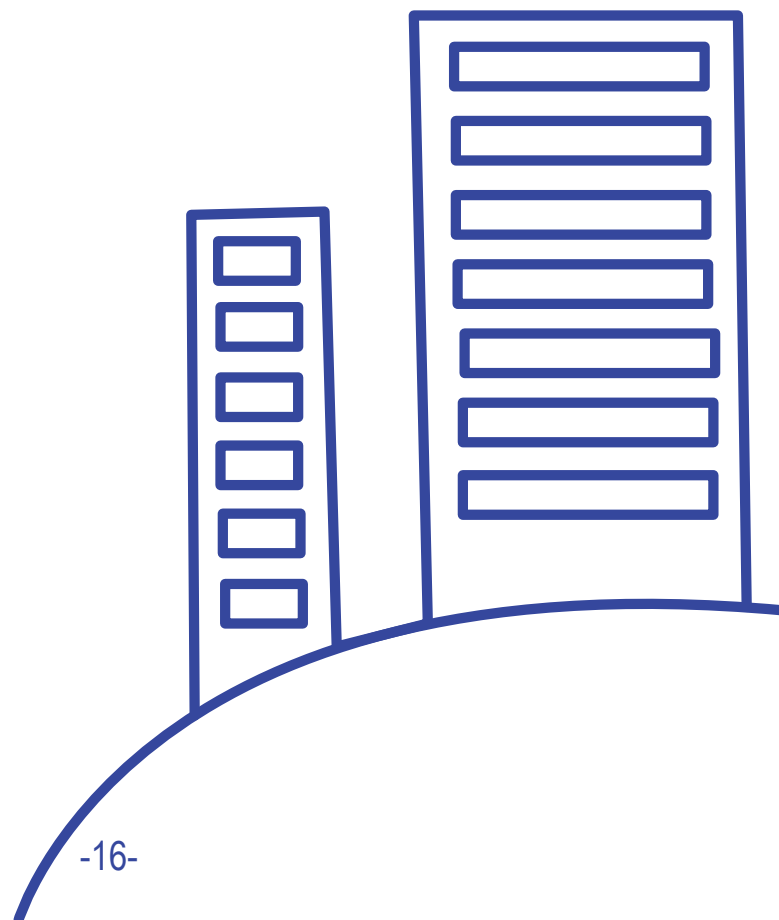
Jiřina

Jiřinin šéf

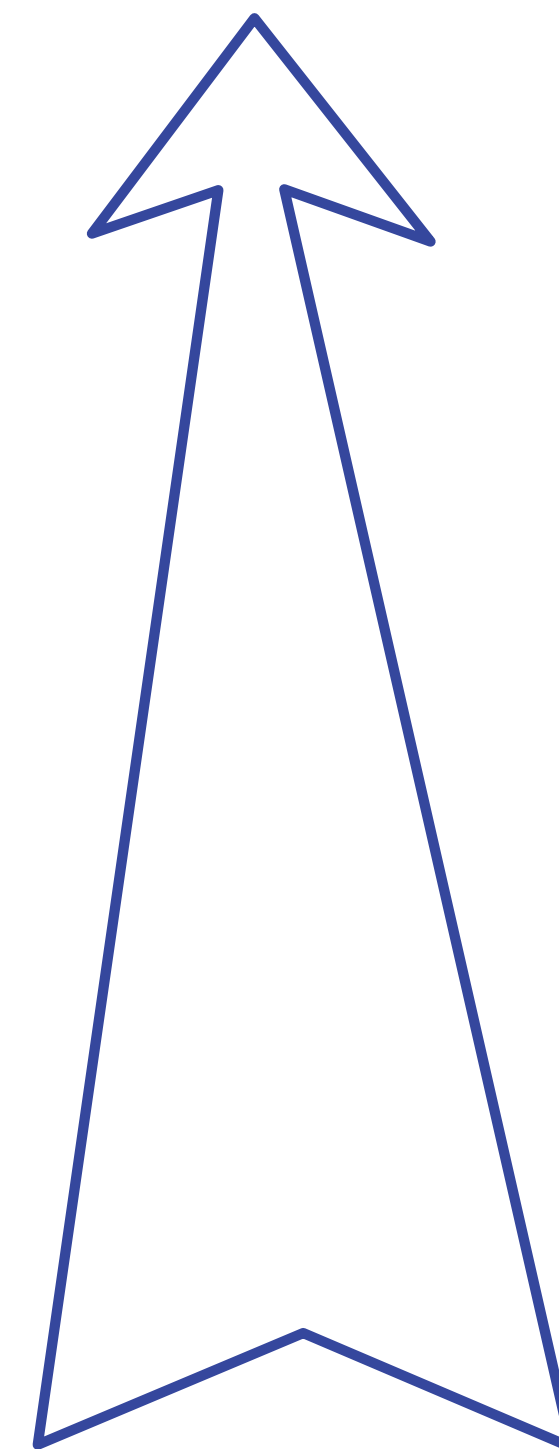
Antonín

Barbora Františka Fríská

Barbořin přítel

Prostor pro poznámky:

Lenko, co si vybereš?

8. – 9. třída, Člověk ve společnosti

Lenka a Karel spolu chodili již dlouho, a i přes drobné neshody v jejich vztahu se velmi milovali. Ukončili školu, oba si našli dobrou práci, sehnali si hezký společný byt a plánovali společnou budoucnost, svatbu, děti.

Jednoho dne se Lenka vrátila z práce s úžasnou novinkou. V práci jí nabídli povýšení, dostane více peněz a bude dělat práci, která ji naplňuje. Má to ale jeden háček - šéf jí sdělil, že by se za ním musela kvůli práci alespoň na dva roky odstěhovat do Londýna. Lenka se mu moc líbila, což ona ale nevěděla. Doufal, že kvůli takové příležitosti opustí přítele a on ji bude moci v Londýně, kde ona nikoho jiného nezná, okouzlit.

Po příchodu domů radostnou novinu sdělila Karlovi, ten ale její nadšení ze stěhování nesdílel, jelikož má tady také práci, která ho baví a nechce se jí vzdát, je spokojen v novém krásném bytě a nechce na tak dlouho opustit své již staré a nemocné rodiče. Lenka ho zkoušela přemlouvat, ať se přece jen přestěhuje s ní, ale Karel se proti tomuto nápadu ostře vyhranil, s Lenkou se pohádal a Lenka odešla z bytu ke svým rodičům.

Rodiče ji přijali a vyslechli si její trápení, Lenka od nich chtěla slyšet radu, zda má práci přijmout a odstěhovat se, nebo zůstat a budovat s Karlem rodinu. Rodiče jí ale neporadili, řekli jí, že je to její život a její rozhodnutí, ale že jim bude chybět, pokud se odstěhuje. Na noc se Lenka nechtěla vrátet do bytu za Karlem, a tak přespala u jejich společné kamarádky Marie, která ji také vyslechla a radila Lence, ať nezahazuje takovou pracovní příležitost.

Lenka novou práci přijala. S Karlem se před odjezdem rozešli, ale dohodli se, že po jejím návratu by mohli zkusit opět navázat, kde skončili. V Londýně se Lence líbilo, ale na Karla i přes všechnu práci a dvoření jejího šéfa myslela často a představovala si, jaké to bude, až se zase vrátí zpět.

Karel se nemohl přenést přes to, že si Lenka místo něj a jejich společného života vybrala práci (ač on udělal to samé). Často se scházel s Marií a jelikož byli oba osamělí, začala mezi nimi vznikat láska.

Uběhly dva roky a Lenka se vrátila zpět. Šéfovi se nepodařilo ji okouzlit a přimět, aby zůstala. Zůstal ale profesionální a pracovní pozici Lence ponechal. Lenka se opět shledala s rodinou a plánovala navštívit i Karla a Marii. Karel i Marie byli velmi zaskočení, že je Lenka zpět, ale řekli jí o celé situaci, Marie je těhotná a s Karlem se budou za pár měsíců brát. Při té příležitosti ji pozvali na svatbu. Lenku to zarmoutilo a nadobro s nimi přerušila kontakt.

Postavy:

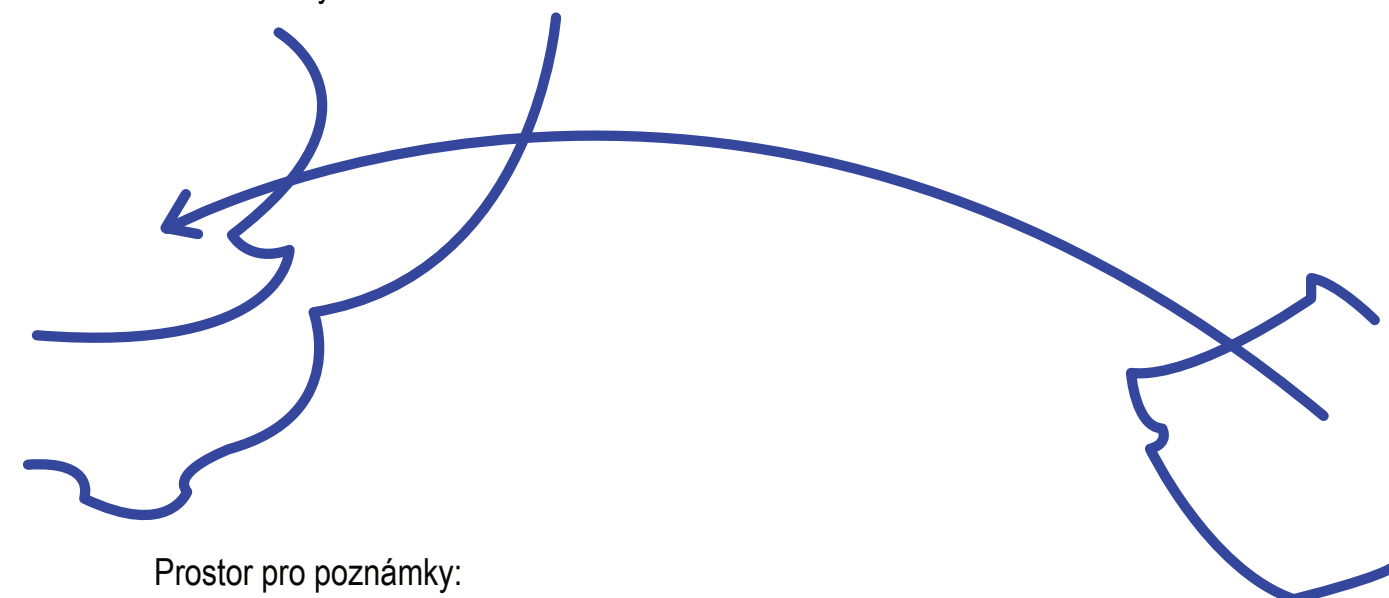
Lenka

Karel

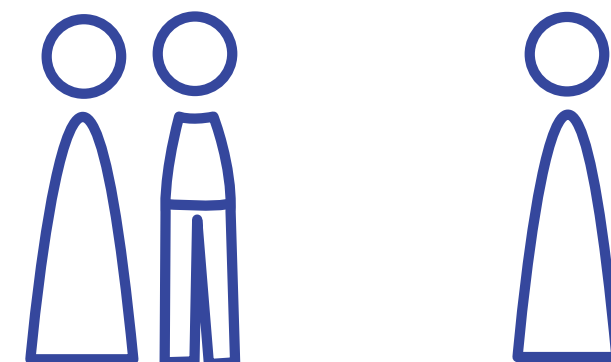
Kamarádka Marie

Šéf Lenky

Rodiče Lenky

Prostor pro poznámky:

Chudoba nad zdraví

8. – 9. třída, Člověk ve společnosti

Klára je krásná žena, které osud zrovna nepřál. Má dvě malé děti, o které se musí starat sama, protože její manžel Ron je těžce nemocný. Klára nemá práci ani peníze. Aby svým dětem mohla dopřát alespoň nějakou stravu, krade jídlo z pouličních stánků. Jednoho dne se dozví o léku, který by mohl jejího manžela vyléčit. Aby si ho však mohla dovolit, potřebuje peníze, které nemá.

Vyhledá tedy svou matku, s níž dlouhá léta nemluvila. Matka při Klářině prvním těhotenství chtěla, aby šla Klára na potrat, jelikož doktoři tvrdili, že by pro ni mohl být samotný porod život ohrožující. Klára se s matkou pohádala a s manželem utekli daleko od svých rodin. Klára tedy nyní prosí matku o pomoc, ta však odmítne. Otec Kláry je chudý, protože při rozvodu přišel o všechnen majetek. Klára tedy vyhledá pomoc u jiných lidí.

Jack, jeden z nejbohatších lidí ve městě, jí nabídne práci v nevěstinci. Klára tuto nabídku přijímá. Za pár týdnů si vydělá peníze, za které koupí potřebné léky. Ron se postupně zotavuje. Když je zcela vyléčený, zeptá se Kláry, kde vzala peníze. Ta mu řekne, že pracuje v nevěstinci. Víc Ron slyšet nechce, Kláru opouští. Klára s pláčem utíká ke svému otci. Otec se rozzuří, vyhledá Jacka a surově ho zbije.

Postavy:

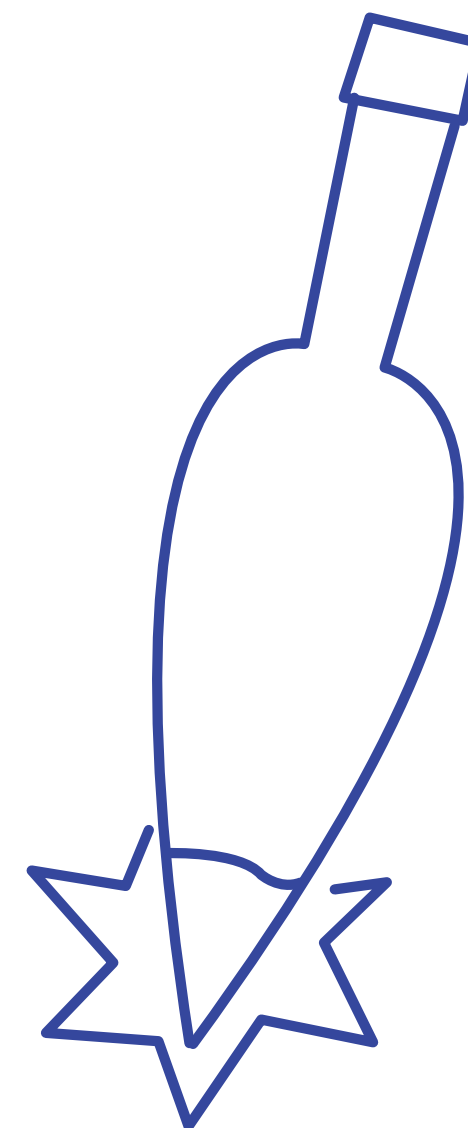
Klára

Ron

Matka Kláry

Jack

Otec Kláry

Příběh Lilian a Samuela

8. – 9. třída, Člověk ve společnosti

Lilian a Samuel tvořili pár, chodili spolu dva roky. Lilian už toužila po dítěti, ale Samuel se na rodinný život cítil ještě moc mladý. Lilianě se ho nepodařilo přesvědčit, ale říkala si, že kdyby už společné dítě počali, Samuel jistě změní názor a bude se těšit. Udělala tedy své vlastní rozhodnutí a vysadila antikoncepci, aniž by o tom její přítel věděl.

V brzké době skutečně otěhotněla a sdělila radostnou zprávu svému příteli. Ten na ni měl ovšem zlost, protože rozhodla sama za oba, i když věděla, že on dítě ještě nechce. Řekl jí, že pokud si dítě nechá, rozejdou se a bude ho vychovávat sama. Lilian nevěděla, co má dělat. Řekla Samuelovi, že tedy podstoupí interrupci. V hloubi duše se na dítě ale těšila a nechtěla se ho vzdát, zároveň se však se Samuelem nechtěla rozejít. Myslela si, že pokud chvíli vyčká, její těhotenství už bude viditelné a Samuela to nakonec obměkčí a změní svůj názor, protože bude rád, že nosí pod srdcem jeho dítě.

Dny a týdny plynuly a s nimi rostlo Lilianě i těhotenské břicho. Když si toho Samuel všiml, řekl Lilianě, že je konec, protože ho znovu obelhala. Lilian upadla do depresí, nevěděla, jak situaci vyřešit, bez Samuela nechtěla žít, ale na interrupci bylo již pozdě. Když před sebou neměla už vidinu budoucího života se svým milým, nechtěla žít vůbec. Spáchala sebevraždu a tím nejen zabila sebe, ale i své ještě nenarozené dítě.

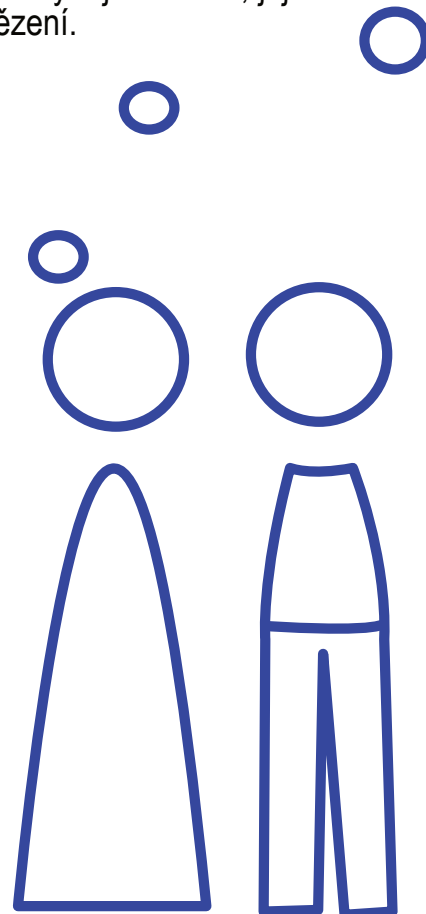
Lilianin otec byl ze zprávy zdrcen a rozhodl se zabít Samuela a pomstít tak svoji dceru. Samuel se snažil bránit tím, že skutečně Lilian věděla, že dítě nechce a že jí dal předem na výběr, přičemž se rozhodla sama. Otce to ale nepřesvědčilo a Samuela zabil, protože přišel o to nejcennější, co v životě měl, o svou jedinou dceru. Nyní jsou Lilian, její dítě i Samuel mrtví a Lilianin otec si odpykává doživotní trest ve vězení.

Postavy:

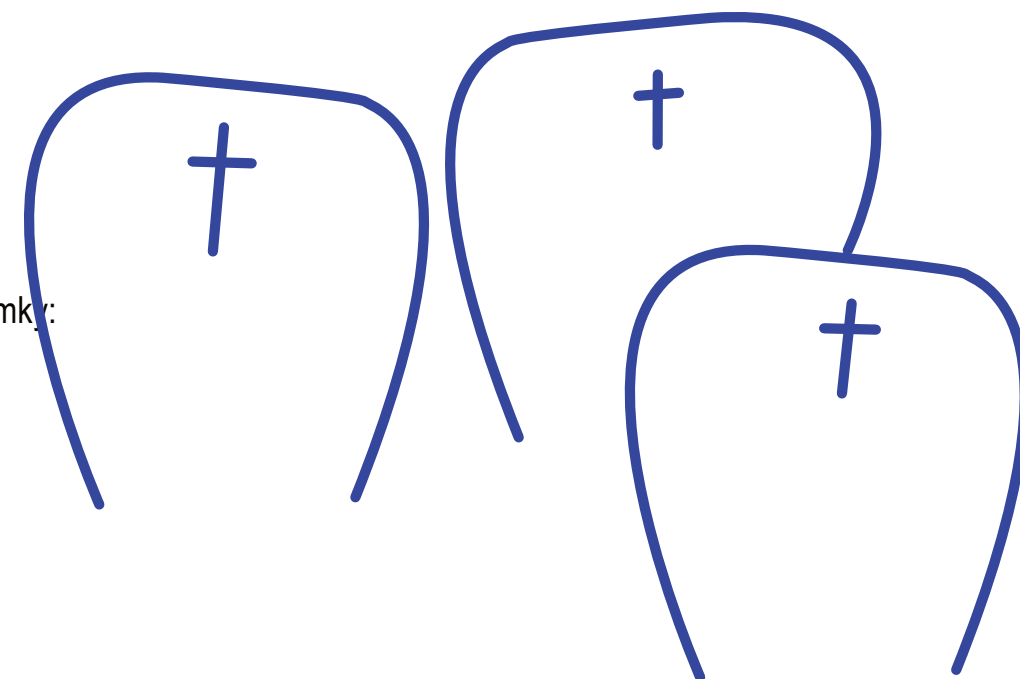
Lilian

Samuel

Otec Lilian

Prostor pro poznámky:

O rodině, válce a společnosti

8. – 9. třída, Člověk ve společnosti

Otec má dva syny. Starší syn Arpád má snoubenku Gitu, avšak musí narukovat do války. Před jeho odchodem spolu stráví noc a Gita brzy poté zjistí, že čeká dítě. Pro společnost je nemanželské dítě nemyslitelné, ovšem Arpád válčí daleko a domů se jen tak nevrátí. Otec tedy ožení mladšího syna Chrudoše s Gitou, aby se předešlo hanbě. Po letech se Arpád vrátí z vojny a zjistí, že jeho mladší bratr se oženil s Gitou a vychovává dítě, o kterém netuší, že je jeho. Otec mezitím zemřel a nemůže tedy Arpádovi dosvědčit, že dítě je jeho a sňatek byl společensky vyžadován – Arpád nevěří Gitě ani Chrudošovi, kteří jediní znají pravdu. V Gitě se probudí stará láska k Arpádovi, Chrudoše ale neopustí. Arpád se v opilosti a návalu vzteku pokusí svého bratra zabít, Gita se mu v tom pokusí zabránit, ale je smrtelně raněna a Chrudoš v sebeobraně zabije svého bratra. Chrudoš je obviněn z vraždy a dostane trest smrti. Dítě končí v sirotčinci.

Postavy:

Gita

Arpád

Otec rodiny

Chrudoš

Prostor pro poznámky:

Tři bratři

8. – 9. třída, Člověk ve společnosti

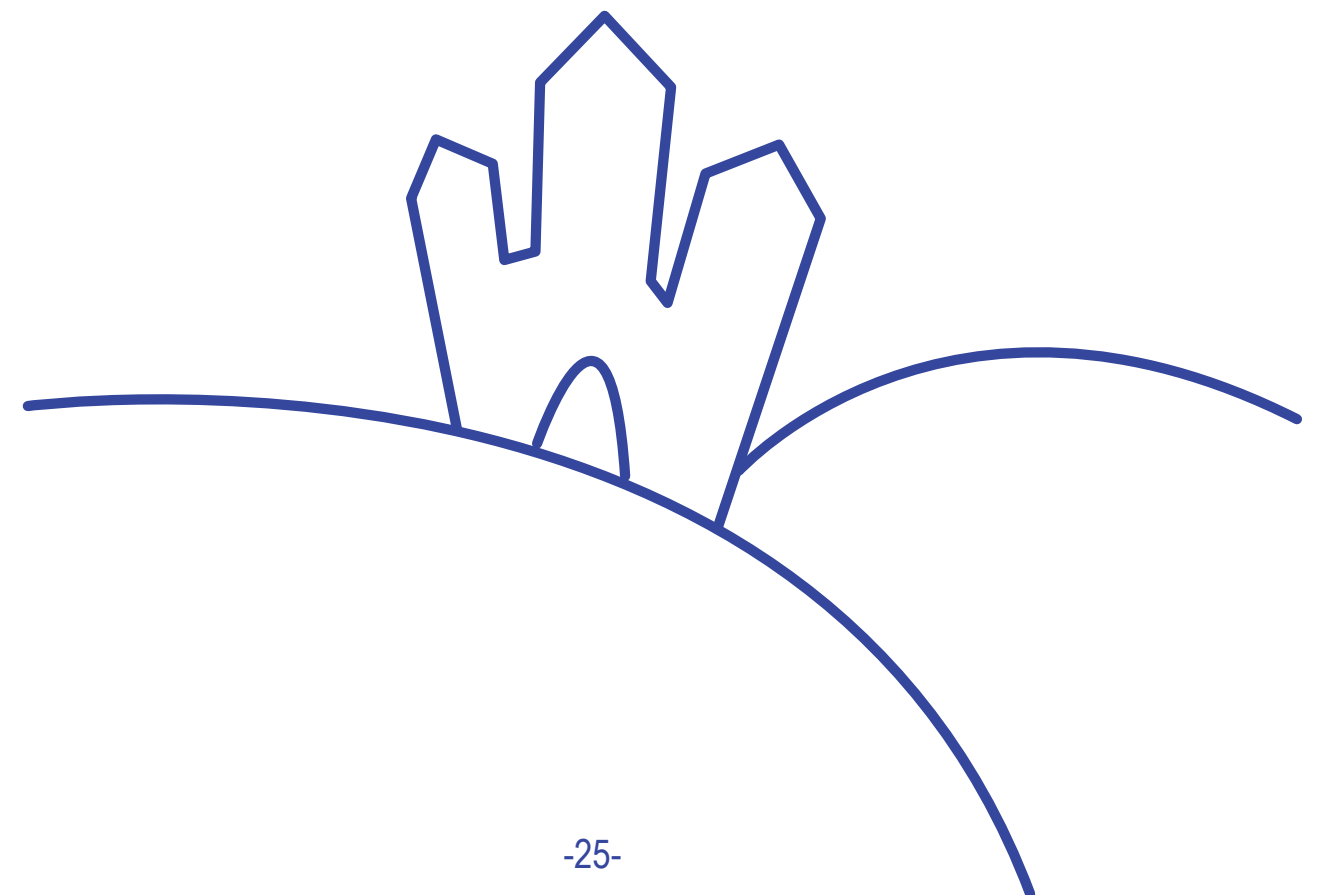
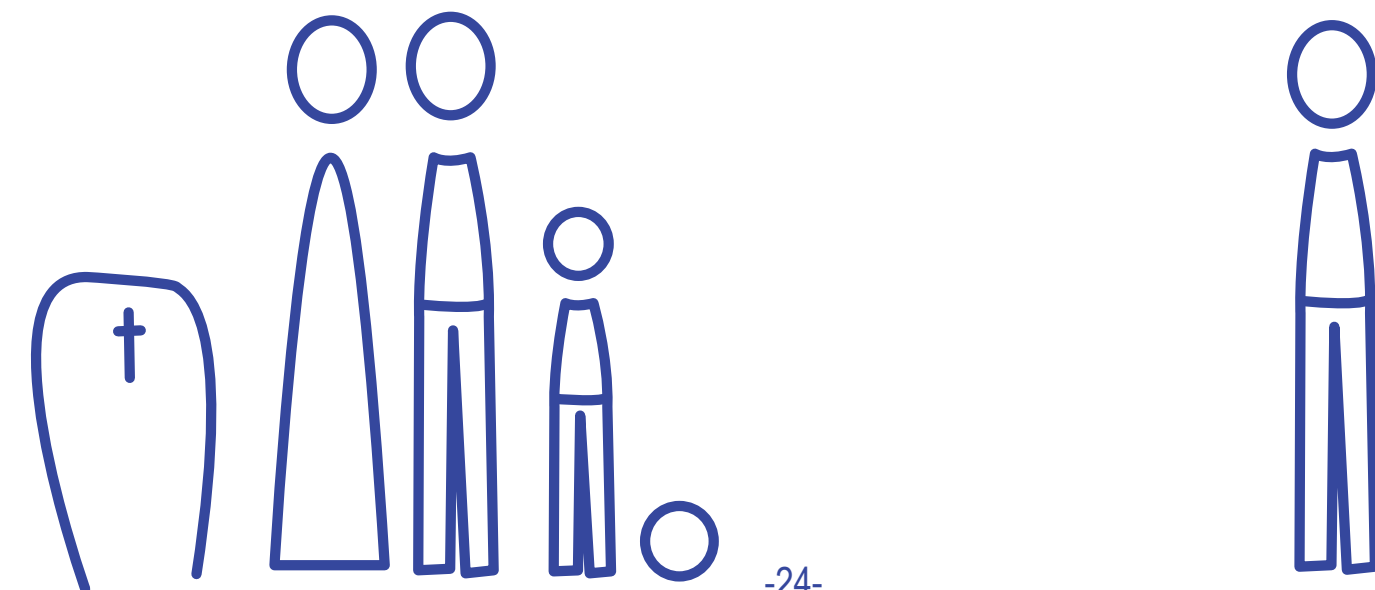
Za devatero řekami a devatero horami se nacházelo jedno velmi bohaté království. V tomto království žil jeden král, který měl tři syny a jednu dceru. Bohužel král ochořel smrtelnou nemocí. Vystřídalo se u něj mnoho léčitelů, ale uzdravení bylo takřka nemožné. Vývoj nemoci byl rychlý a král nestačil určit následníka trůnu. Nejstarší syn, který měl jako prvorozený podle tradice zdědit korunu, tajil velké tajemství, o kterém věděli jen jeho sourozenci a otec. Byl nemanželského původu. Prostřední syn toužil po moci, protože vždy žárlil na nejstaršího bratra. Nejmladší syn moc nechtěl sám pro sebe, chtěl jen jmění a moc chtěl předat strýci, který by byl krutým vládcem.

Mezi bratry proběhla hádka a nemluvili spolu po dobu tří dnů. Jediný člověk, se kterým každý promluvil, byla jejich sestra. Každý za ní přišel jeden večer ze tří dnů, co spolu nemluvili.

První přišel Edward, který s ní probral své tajemství, a sice, že jeho matka nebyla matkou všech jeho sourozenců. I přes to se ale domnívá, že má právo na korunu i majetek. Kromě toho celý život pohrdal jejich otcem a zastával názor, že další dva bratři jsou neschopní vlády. Eliza se zamyslením řekla:

„Kdybys odstranil své překážky, nemusel bys řešit to, že ti koruna pokrevně nenáleží a všichni by uznali, že jsi jedinou možností.“

Edward na svou sestru pohlédl a pak s úsměvem odešel z jejího pokoje.

Druhou noc přišel pro radu William.

„Já jsem jediný vhodný následník. Vzešel jsem z manželství, tedy jsem technicky prvorozený. Všechna majetek i moc náleží mě. Já budu nyní vaším vládcem a ukážu vám, co znamená slovo krále!”

Eliza se opět zamyslela a řekla.

“Pokud odstraníš svou překážku, nikdo tvůj nárok na korunu nebude zpochybňovat. Všem bude jasné, že jen ty jsi pravá a správná volba.”

I druhý bratr se na chvíli zamyslel a pak s úsměvem odešel.

Třetí noc přišel poslední bratr, Marcus.

„Moc mě nezajímá, ale myslím si, že je nefér abych nedostal naše bohatství. Přece jen nemohu za to, že jsem nejmladší. Vládnutí bych rád přenechal našemu drahému strýci, sice není moc milý k našim poddaným, ale nemyslím si, že by to bylo podstatné.”

A i třetí noc se Eliza zamyslela a odpověděla stejně tak, jak dvěma bratrům v předešlých večerech.

„Pokud odstraníš své překážky, myslím, že by neměl být problém s uskutečněním tvého plánu.”

Třetí bratr se ani nezamyslel a s úsměvem odešel.

Čtvrtý den se všichni bratři potkali v korunní síni a splnili to, co jejich sestra poradila – odstranili své překážky.

Když služební ten den vstoupili do síně, uviděli hororovou scénu. Tři těla ležela v kaluži krve. Ani jeden bratr nepřežil.

Všichni důležití lidé přemýšleli, jak vyřešit problém s nástupnictvím, a přišli jen s jedinou možností, na kterou ani jeden z bratrů nepomyslel. Možná kdyby se alespoň jeden zamyslel mimo svoji sobeckost, došlo by mu, že existuje ještě jedna osoba, které následnictví mohlo připadnout.

Eliza se na trůně usmála. Právě ji korunovali královnou, která bez námahy zdělala veškeré bohatství.

Postavy:

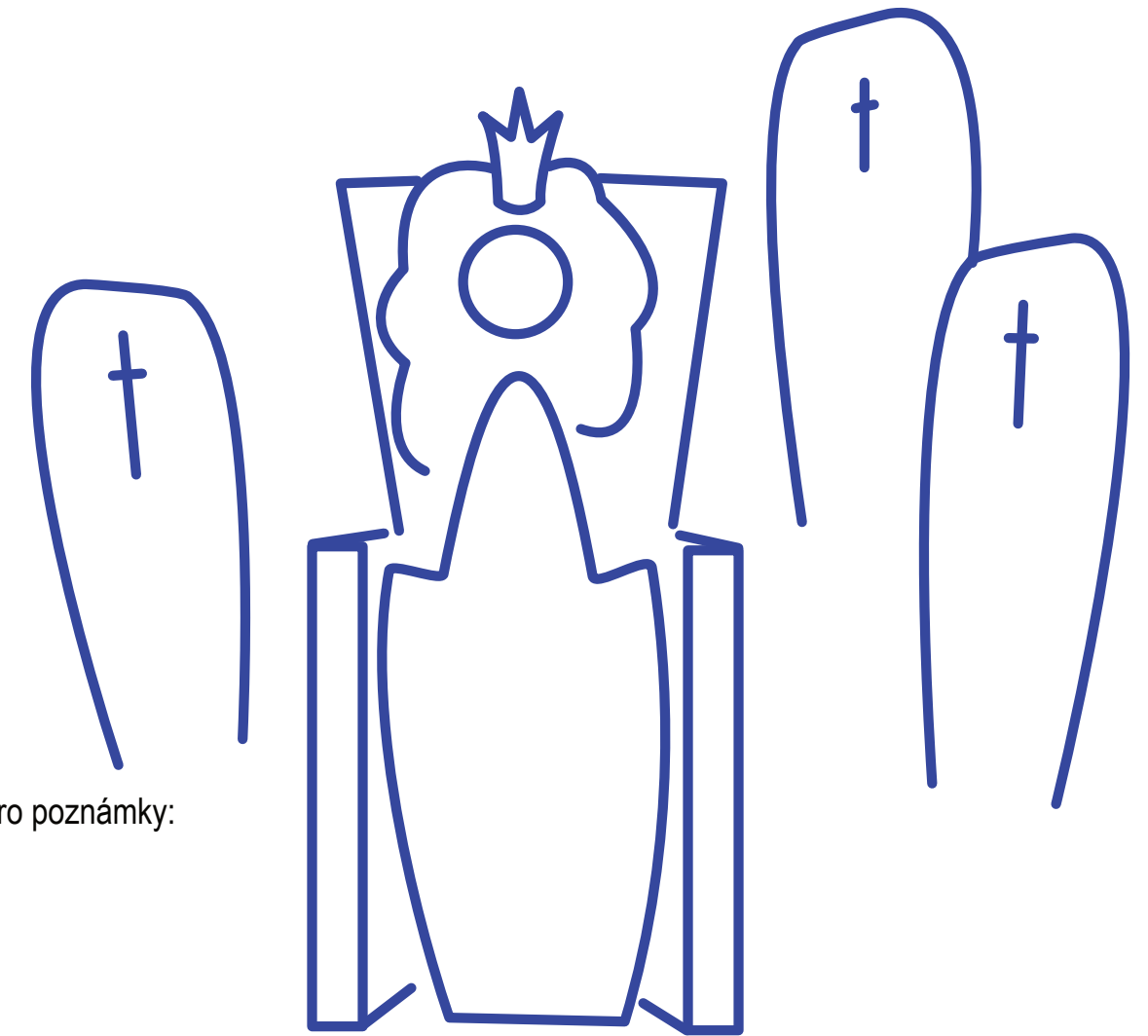
Edwards

William

Marcus

Eliza

Prostor pro poznámky:

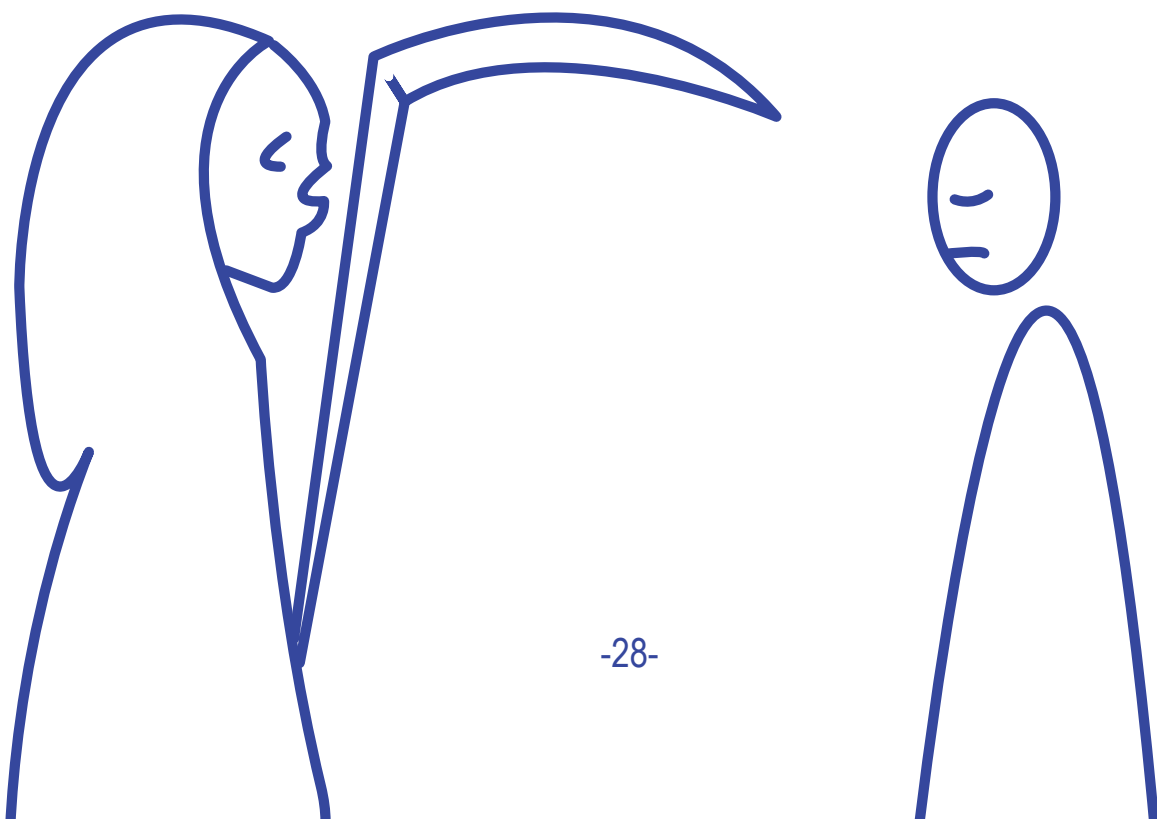
Život poté

8. – 9. třída, Člověk jako jedinec

„Další prosím,“ řekla vysoká postava oděná v černém plášti a kosou v jedné ruce. Přejde k ní mihotající se bezbarvá, průhledná duše. Je to mladík, asi tak okolo 19 let. „Já jsem Smrt a budu tvým průvodcem,“ podívá se na něho a řekla: „Mladíku, co tady děláš? Nejsi nějak mladý na to abys tady byl?“ On jen odpoví: „Byl jsem zavražděn.“ Smrt si ho prohlédne a všimne si pozůstatků po bodné ráně v oblasti srdce. „Kdo tě zabil?“, ptá se Smrt dál. „Night Hunter, můj nejlepší kámoš,“ bez zaváhání řekne mladík. „To mě mrzí,“ pronese smutně Smrt a natáhne k mladíkovi ruku. „Pojď za mnou. Thanate, mohl by ses prosím postarat o dalšího?“ Smrt luskne svými prsty a oba objeví se neznámo kde.

„Tohle je sféra vzpomínek, ukáže ti vše hezké, ale někdy i špatné ze tvého života.“ Vidí, jak se jako kluk baví v kolektivu kamarádů, jak mu prarodiče vypráví příběhy ze svého mládí. „Vidím, že jsi měl blízky vztah s prarodiči,“ pokyvuje Smrt hlavou. „Byl jsem jedináček, rodiče skoro nikdy nebyli doma, jen pracovali, a tak mě nechávali u svých rodičů,“ dokreslí situaci mladík. „Zajímavé,“ řekne si Smrt sama pro sebe. Najednou se zhmotní nádherný les s čerstvě rozkvetlými třešněmi, které mají růžové listy. Prochází se zde postava. „To jsem já, když jsem byl na střední,“ řekne mladík. „Vždycky po škole jsem sem chodil a sedával si na támhleto lavičku,“ ukáže v dáli na rozpadající se věc pod stromy. „Byl to můj Rauchplatz. Celé 4 roky jsem tady vyseďoval a vždy se mnou byl Night.“ pronese mladík. „To jsi neměl žádné jiné kamarády?“ ptá se Smrt. „Pár ano, ale jen tehdy když něco potřebovali a pak se mě zase zbavili. Night mi byl jediným opravdovým přítelem, kterého jsem měl.“

„A co láska? Tu jsi určitě poznal ne?“ snaží se Smrt odvést pozornost od depresivních vzpomínek. „Ve druháku se mi líbila jedna holka, ale nevyšlo to. Když jsem byl živý, trpěl jsem heterochromií. Měl jsem každé oko jinou barvu zorničky. Ta holka mě nazvala hříčkou přírody, ať se jdu radši zahrabat a že by se radši zabila, než se mnou něco mít. Takže asi tak,“ řekne s úsměvem mladík, ale je vidět, že ten úsměv je nucený.

„Dobře, konec vzpomínání, nechci tě trápit“ řekne Smrt. „Mám na tebe poslední otázku. Jak přesně jsi umřel?“ Mladík chvíli přemýšlí a nakonec řekne: „S Night Huntrem jsme byli venku, seděli jsme na našem oblíbeném místě, nikým nerušení, dopíjeli jsme 3. láhev vína, on začal být rozrušený, řekl že už toho má dost, vytáhl z kapsy nůž a bodl mě do srdce. „Sladké sny“ byla jeho poslední slova. Pak jsem se objevil v řadě duší a pak u Vás.“

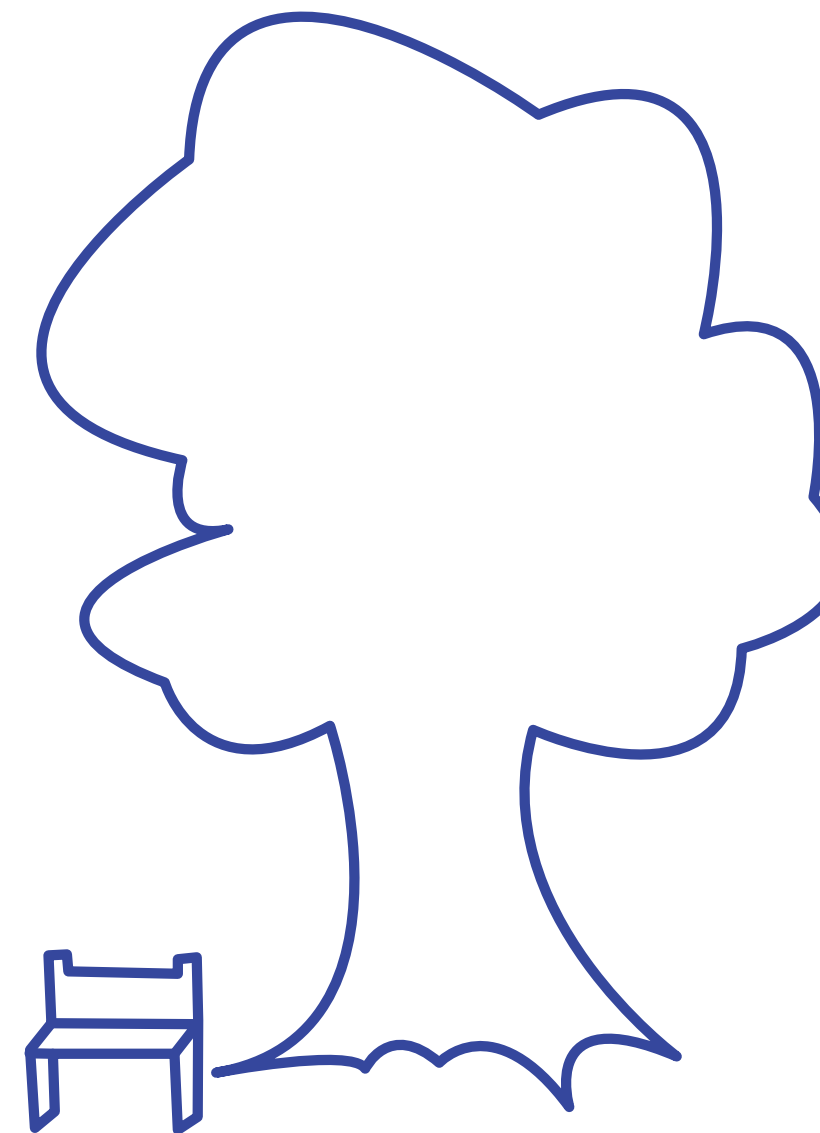
„Krutý to konec,“ pronese Smrt a pohladí chlapce ze soucitu po rameni. „A mohla bych se tě ještě zeptat na tvé jméno?“ „Ovšem, jmenuji se...,“ řekne mladík, nadechne se: „Night Hunter.“

Postavy:

Night Hunter

Smrt

Prostor pro poznámky:

Ostrovní příběh

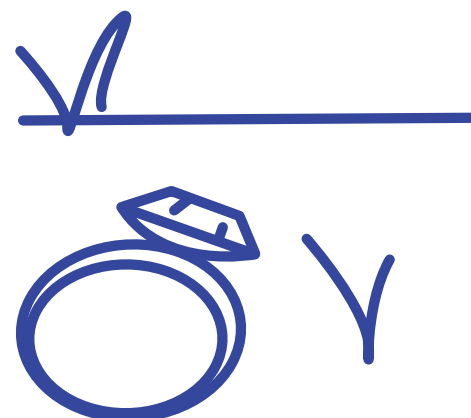
8. – 9. třída, Člověk jako jedinec

Na jednom ostrově v karibském moři, leželo město. Jejich hlavním zdrojem obživy byl rybolov. Zde v tomto městě žil mladík, který se jmenoval Ray. Ray byl obchodník s nelegálním zbožím. Byl totiž prvotřídním kapsářem a obchodoval s tímto zbožím po celém souostroví, kromě jeho rodného ostrova. Jeho nejvěrnějším „zákazníkem“ byl starosta vedlejšího města. Jednou se mu totiž podařilo Raye chytit a ten mu výměnou za svůj život nabídl, že pro něj bude krást. Jednoho dne, když Ray byl opět u starosty, aby mu donesl jeho objednávku, starosta řekl: „Potřebuji, abys ukradl dceři krále z Jižních Ostrovů její rubínový prsten. Předávka proběhne přesně v noci za týden.“

Ray souhlasil pod podmínkou, že mu starosta vydá svůj zlatý náhrdelník. Oba se dohodli a Ray se vydal na Jižní cestu ve dne, kdy moře bylo klidné. Po dlouhé plavbě konečně stanul na hlavním pobřeží Jižních Ostrovů. Ray moc dobře věděl, že pokud by ho někdo přistihl při krádeži prstenu stálo by ho to život. Tak se kapsář rozhodl, že se vydá k hradu, pod okno princeznina pokoje. Pod oknem uslyšel jednu ze služebných, jak si stěžuje na svůj chudý život. Ray mazaně vyčkal do večera a chůvu si odchytil, když se před setměním vydala prát prádlo k jezeru. Mladá chůva byla z Rayova šarmu unesena a v momentě koketování vyslovila „Udělala bych všechno pro to, abych s tebou mohla strávit alespoň jeden den.“ Ray se zeptal, zdali opravdu vše a chůva kývla. Kapsář jí sdělil svůj plán a ona na něj kývla.

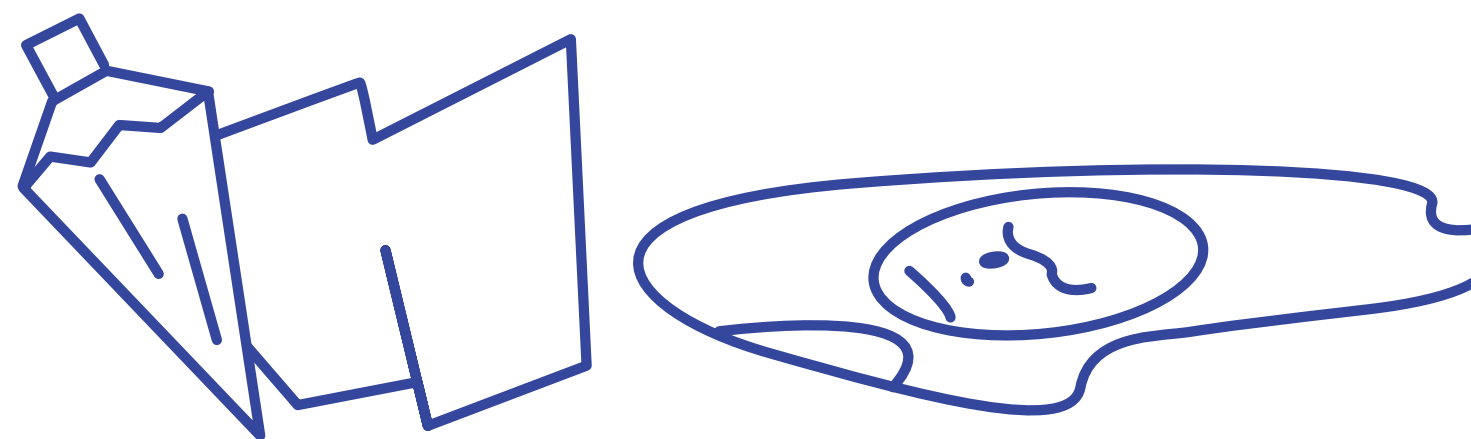
Téhož večera, když se princezna myla, chůva ukradla z nočního stolku její prsten a hodila jej Rayovi oknem. Chvilí čekal pod oknem na chůvu, když vtom uslyšel z oken princezniných komnat hluk. Princezna vrátila z koupelny a zjistila, že na jejím stolku chybí rodový rubínový prsten. Ray poznal, že mu začíná téct do bot, prostě se vypařil a nechal mladou chůvu na holičkách.

Po pár minutách plížení se Ray dostal do podhradí a zapadl do té nejzapadlejší a nejpochybnější krčmy, kterou uviděl. Její osazenstvo čítalo celkem 3 lidi. Postarší horník seděl u krbu a naléval se nějakou pálenkou přímo z lahve. Hostinská se věnovala něčemu, co by silné žaludky byly možná schopny nazvat mytím nádobí. A v nejzazším koutě krčmy seděla postava, pravděpodobně také žena, s kápí přes hlavu a korbelem piva na stole. Ray, který na sebe chtěl poutat co nejmenší pozornost, se uchýlil ke stolu hned vedle ženy s kápí. Viděl, že si ho žena chvilku prohlížela, pak naškrábala něco na kus pergamenu a položila ho na stůl před Raye. „Vypadáš, že potřebuješ pomoci. Jestli máš co nabídnout, můžeme se domluvit.“, přečetl. Na člověka, který se skrývá ve stínech měla až překvapivě dokonalý krasopis.

Ray lístek vložil do kapsy a přikývl směrem k ženě. Stejně neměl co ztratit. Žena vstala a vyšla směrem ke dveřím kousek od baru a Ray ji beze slov následoval. Když vešli do dveří, ocitli se v malé místnosti, kde bylo jenom něco, co považoval za holičské křeslo (to párkrát viděl z dálky, nebo přes okno), na které ho žena usadila. „Co mi můžeš nabídnout?“, pronesla žena skřehotavým hlasem. „Své služby. Řekni, co bys chtěla a já ti to donesu.“, odpověděl Ray. Žena přikývla, „Beru. Vadí ti bolest?“ Ray zavrtěl hlavou. Žena k němu natáhla ruce, „Podej mi ruce.“ Ray jí podal ruce a žena odněkud vytáhla provaz a přivázala mu ruce k židli. Pak vzala do ruky skalpel. „Pokud mám pracovat pořádně, potřebuji tě v klidu.“ přistoupila k němu a začala mu upevňovat hlavu, „Slibuji ti, že odejdeš, jako někdo úplně jiný.“ Po pár minutách bolesti, kterou Rayovi působila, jak mu začala skalpelem opravovat obličej, se jeho tělo prostě vypnulo a on omdlel.

Probudil se v temné uličce. Obličej a celá hlava ho pálily. Před očima měl mžitky a rovnováha mu taky zrovna moc nešla. Ray si instinktivně začal osahávat obličej. A najednou zůstal jako zmražený, když na místě svého dříve velkého nápadného nosu nahmatl jen malý hrbolek. Rozběhl se k první kaluži. Málem upadl. Ten odraz, který na něj koukal z té špinavé vody rozhodně nemohl být on. Ani nevěděl jak, ale najednou v kapse nahmatl neznámý předmět a list papíru. Byla to nějaká lahvička. Na listu bylo napsáno: „Tahle cesta už nevede zpátky. Jediné pojitko s minulostí je moje platba. Dozvíš se, až přijde její čas. Užívej mé dary.“ a z druhé strany stálo: „Tříkrát denně na celou plochu. Nezatěžovat.“

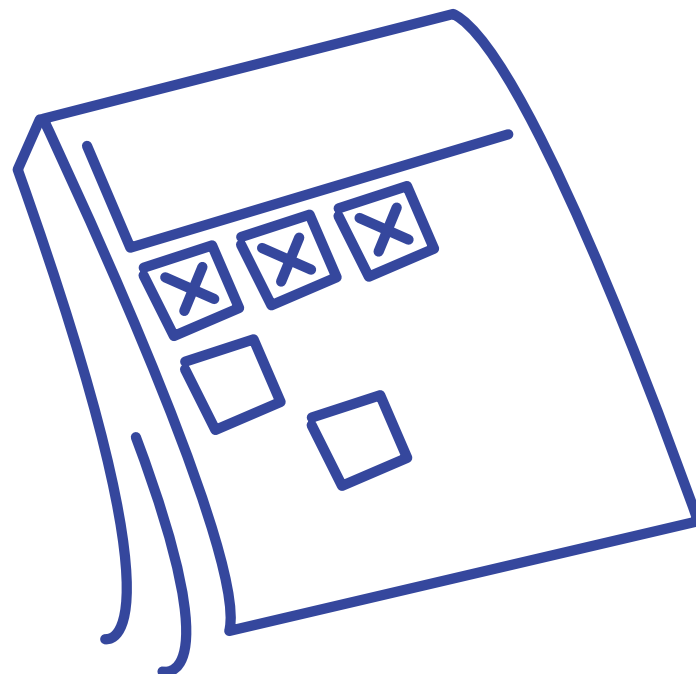

Ray začal prohrabávat zbytek kapes. A byl tam. Prsten na něj čekal. Ale k čemu mu teď byl? Za starostou už se nevrátí, protože by mu stejně nevěřil, že je Ray. Ani on sám už tomu nevěřil. Teď byl někdo jiný. Ale kdo? A co bude dělat? Vráti prsten a stane se zachráncem? Prodá ho a bude si žít krásně? Ale jak, když jediné, co kdy uměl je krást?

Ray se vrátil zpět do krčmy, která už byla prázdná. Našel tam jen hostinskou, kterou požádal o nocleh. Hostinská svolila, pokud jí bude po vůli, Ray svolil a zůstal v krčmě další tři dny.

Po třech dnech se Ray dozvěděl, že se na zámku bude konat poprava služebné, která byla domnělou zlodějkou prstenu, který ho již několik dní pátil v kapse. Rozhodl se, že půjde na zámek a uvidí se, co bude dál.

Na zámku vládl zmatek, a tak se dostal zcela nepozorovaně až do krásně zdobené komnaty. Právě ve chvíli, kdy si prohlížel pokoj mu někdo položil ruku na rameno. Byl to král, který ve chvíli kdy Rayovi pohlédl do tváře se neuvěřitelně rozesmál. Po krátkém rozhovoru se král rozhodl, že Ray musí zůstat na zámku a stát se hradním kašparem. Ray, který nevěděl kam dál s tím souhlasil.

Na zámku se dozvěděl, že poprava bude jednou z oslav na oslavu příjezdu princezniných nápadníků. Také se dozvěděl, že jedním z nápadníků bude jeho starý známý starosta, se kterým léta obchodoval.

Na zámek se sjeli nápadníci a začalo se s oslavami a plesy. Princezna na jednom z plesů vystoupila a řekla, že si vezme jen toho, kdo jí přinese její ukradený rubínový prsten. Ray v této větě vycítil příležitost. Buď si prsten nechá draho zaplatit od jednoho z nápadníků, nebo se o princeznu začne ucházet sám a stane se králem. Ve chvíli, kdy o nové situaci přemýšlel do něj někdo strčil. Když si kontroloval kapsy našel v jedné lísce: „Je čas na splacení dluhu. Dnes za svitu měsíce na severní hradní věži.“ Ray se vyděsil a začal se rozhlížet kolem sebe. Když kolem sebe viděl jen dvořany začal přemýšlet co dál. Rozhodl se jít na věž a vyčkávat. Když vysvitl měsíc přistoupila k Rayovi žena v kápi. Řekla, že chce prsten. Ray znejistěl, ale vydal jí ho. Žena poděkovala a shodila ho z věže. Sundala si kápi a šla se věnovat svým hostům.

Postavy:

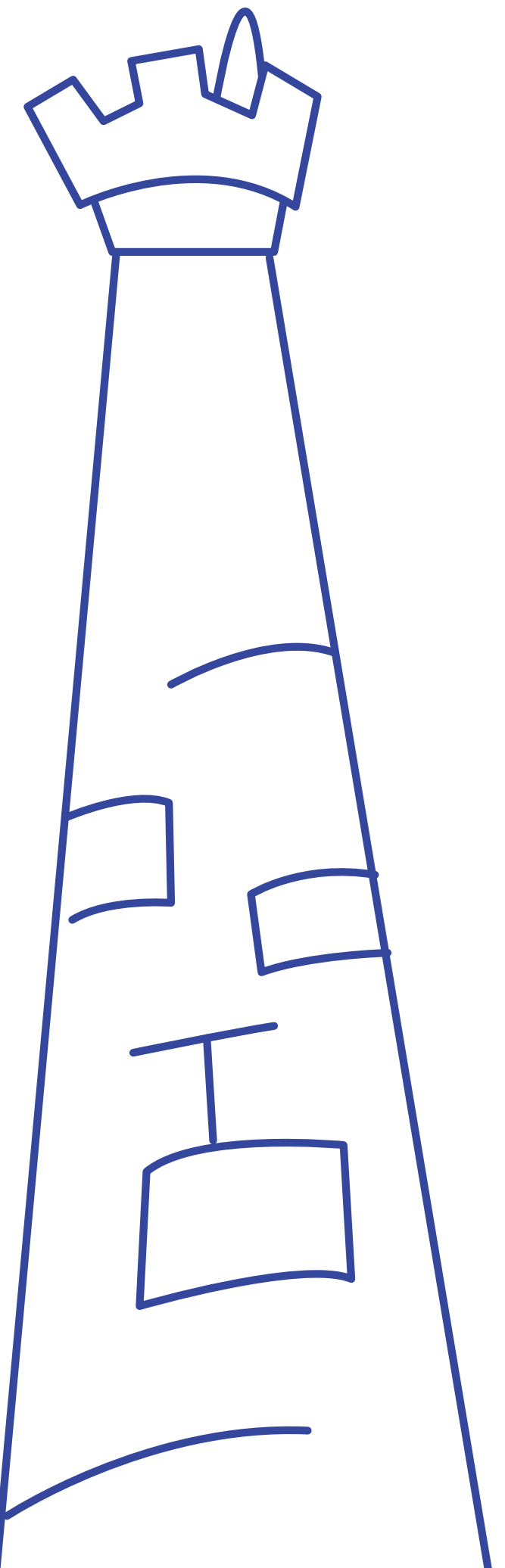
Ray

Žena v kápi

Chůva

Starosta

Prostor pro poznámky:

Příběh Margaret Gildeinové

8. – 9. třída; Člověk, stát a právo

Představte si, že jste ve světě, kde se každá lež trestá smrtí. Kde presumpce neviny nefunguje tak, jak by měla. Kde tvrzení dvou svědků stačí k odsouzení bez jakéhokoli důkazu. Kde lež má rychlou oprátku.

Jistě vás napadlo, že je tento způsob jurisdikce zneužitelný. Ano, ale v případě živé výpovědi dvou svědků tak nějak porušují naše pravidlo. A to přináší jistá rizika...

Soudce Gregor se setká s případem, který mu změní život. Jeho setra Margaret se totiž ocitne ve vazbě. Byla údajně obviněna ze spáchání trestného činu. A to lži.

Jednalo se tehdy o dost zásadní křivdu, kdy měla Margaret tvrdit, že nepodepsala dokument prohlašující nezávadnost experimentálního léku proti rakovině. Pracovala totiž v laboratoři jako mikrobioložka ve farmaceutické firmě a na tomto projektu pracovala již čtyři roky. Medikament fungoval, měl však jediný háček. Margaret totiž jako jediná věděla, že jedním z vedlejších účinků tohoto léku je vznik mírné amnézie. Jejím nadřízeným však tento detail zapomněla sdělit. Měla totiž odstranění tohoto problému na dosah a chtěla být prohlášena za hlavního vynálezce léku.

Margaret byla náhle pověřena s humanitární pomocí do Peru. Projekt s léčivou proti rakovině byl pozastaven a Margaret odjela do Jižní Ameriky. Tam pomáhala půl roku s výzkumem léčiva proti žloutence.

Nadřízení bez Margaretino vědomí vydali její produkt na trh. Dozvěděla se to až po pěti měsících. Hned se odvolala proti tomu, že by výrobek prohlásila za zdravotně nezávadný a chtěla, ať se produkt z trhu stáhne. Bohužel byl její výrok prohlášen za lživý. Mysleli si, že se chce Margaret jen mstít za to, že produkt prodali bez ní. Lék fungoval bez viditelných chyb. Důvod proč manažer farmaceutické firmy takto učinil byl, že společnost měla velké dluhy. Bez podání tohoto výrobku na trh by podnik nejspíše zanikl a Margaret by stejně přišla o místo.

Soudce Gregor bohužel čtyři roky trpěl rakovinou sleziny. A jelikož tento výrobek nějakou dobu užíval, zapomněl, že je Margaret jeho sestra. Neměl se svojí sestrou dobrý vztah, i když se Margaret často chtěla se svým bratrem setkat. Gregor odmítal. Možná proto, že je starší a měl pocit, že jejich rodiče měli jeho mladší sestřičku raději. Žárlil na ní, možná ji i nenáviděl. Margaret věděla o jeho rakovině. Chtěla mu pomoci, a proto pracovala na tomto projektu. Možná by ji odpustil, a tak by se konečně udobřili.

Margaret měla jiné příjmení, neměli ani společné známé a oba rodiče byli po smrti. Pomocí tohoto léku mu z hlavy prostě vypadla. Proto byl u toho, když sám prohlásil u soudu vinu Margaret. Byla odsouzena k trestu smrti ze spáchání trestného činu lži. Margaret tomu nemohla uvěřit, ale pochopila, proč si ji její bratr nepamatuje. Věděla o jeho zdravotním problému a došlo jí, že užíval tyto léky. Měla vztek a řekla si, že si své tajemství vedlejšího účinku léčiva nechá pro sebe. Tedy do hrobu.

Trvalo dlouhou dobu, než se zjistilo, co lék způsobuje. Spousta lidí zapomínala své vzpomínky, blízké a důležité věci ve svém životě. Když se Gregor dozvěděl, že sám odsoudil svou sestru, zažaloval společnost. Nařknul všechny nadřízené z firmy ze lži a ti byli odsouzeni k trestu smrti.

Po nějaké době si však řekl, jestli udělal dobře. Jestli by to tak Margaret chtěla. Konečně si uvědomil, že Margaret odpustil. Ale nevěděl, jestli mu před smrtí odpustila ona.

Postavy:

Margaret

Gregor

manažer farmaceutické firmy

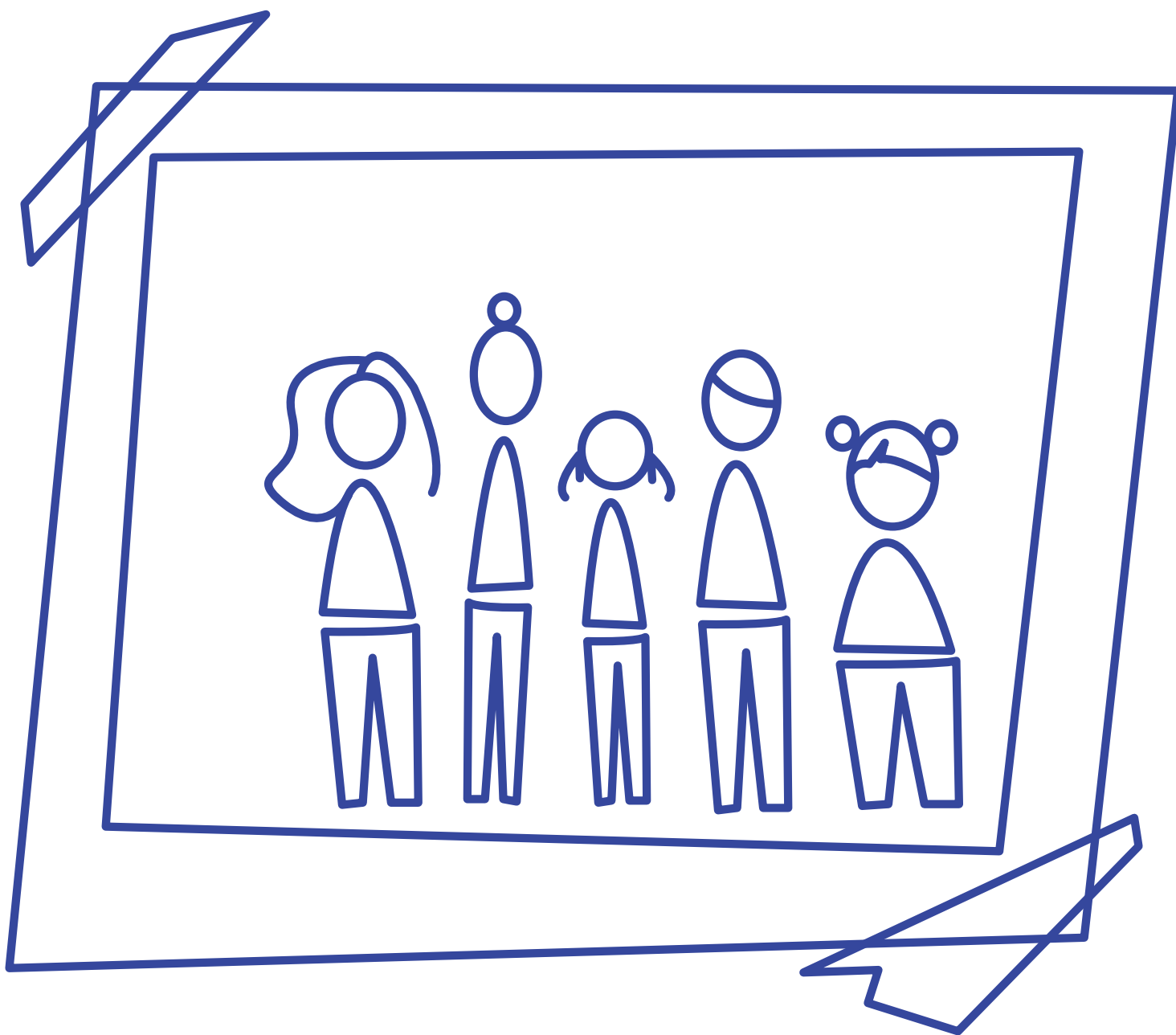
Prostor pro poznámky:

Ty nebo já?

Střední škola, Člověk jako jedinec

Skupina přátel se vydala prozkoumávat místní jeskyně. Jedna z členů skupiny uvízla v úzkém vstupu do jeskyně a znemožnila tím ostatním z jeskyně odejít. V následujících momentech se spustil silný déšť. Jeskyně se rychle začala plnit vodou a skupině přátel ihned došlo, že jediný způsob, jak se z jeskyně dostat zaživa je uvízlého člověka z vchodu vyprostit, jenže neexistuje způsob, jak ho odtud dostat živého.

Komentář:

Tato skupina čelí v tomto momentě extrémně náročnému rozhodnutí. Rozhodnou se zachránit sebe na úkor života zaseklé kamarádky, nebo neudělají nic s vědomím jejich velmi nízké šance na přežití.

Návrhy otázek k diskuzi:

Kdo je zodpovědný za toto rozhodnutí? Je rozdíl mezi tím, pokud se uvězněná sama nabídne obětovat nebo pokud se členové skupiny rozhodnou ukončit její život sami?

Jakým následkům by přeživší čelili, pokud by se rozhodli uvězněnou zabít, aby oni mohli přežít. Čelili by trestnímu stíhání? Jaký dopad by tato situace měla na jejich svědomí?

Prostor pro poznámky:

Střední škola, Člověk jako jedinec

Hans pro Hilde hodně znamenal. Hilde byla vášnivá, rozkošnická, milovala dlouhé noci plné vášně a lásky, které s Hansem prožívali. Vše bylo krásné, ale najednou se Hans změnil. Láska a vášně se začaly vytrácet, s Hilde trávil stále méně času a když už s ní byl, choval se spíš jako kamarád, někdy ani to ne. Hilde to velmi trápilo a stejně tak se trápila Gutha, která nevěděla, jak své přítelkyni pomoci.

Tento hovor se opakoval ještě několikrát. Hilde se přiznala, že krom Gerty to nikomu neřekla a i když ji Gerta prosila, aby se svěřila ještě někomu, Hilde byla proti. Gutha se mezi tím snažila přesvědčit Hanse, aby si s Hilde promluvil, protože už si s ní nevěděla rady. Hans to ale odmítl, nechtěl se s ní vidět. Mezitím se Hilde snažila všemožně maskovat jizvy na stehnech a zápěstí. Nějakou dobu to vycházelo, ale nemohlo to tak být donekonečna. Jednou odpoledne si Gutha všimla Hildiných zranění a ošklivých jizev. Po menším přetahování ji donutila, aby jí řekla, celou pravdu. A tak se Hilde přiznala.

o týden později...

Gerta se až po několika měsících dozvěděla, že Hilde už z léčebny propustili a bydlí teď spolu s Guthou někde v Magdeburku, z kolejí odešla a s Hansem se už nevidala. Sice to ještě nebyla ta Hilde, kterou všichni znali, ale už to nebyla ta prázdná schránka s odevzdaným výrazem.

Gerta byla za svou přítelkyni ráda, zároveň ale cítila, že už nemá sílu sledovat její osud. Sama se potýkala s velkými návaly úzkosti, které neuměla ovlivnit, natož aby věděla, jak jim předcházet. Byla slabá a cítila, že se nemůže, nechce, angažovat ještě v životě někoho, kdo má sám podobné problémy. S Hilde už se pak nikdy neviděla, nepsaly si ani nevolaly.

Gerty

Jen jedna noc

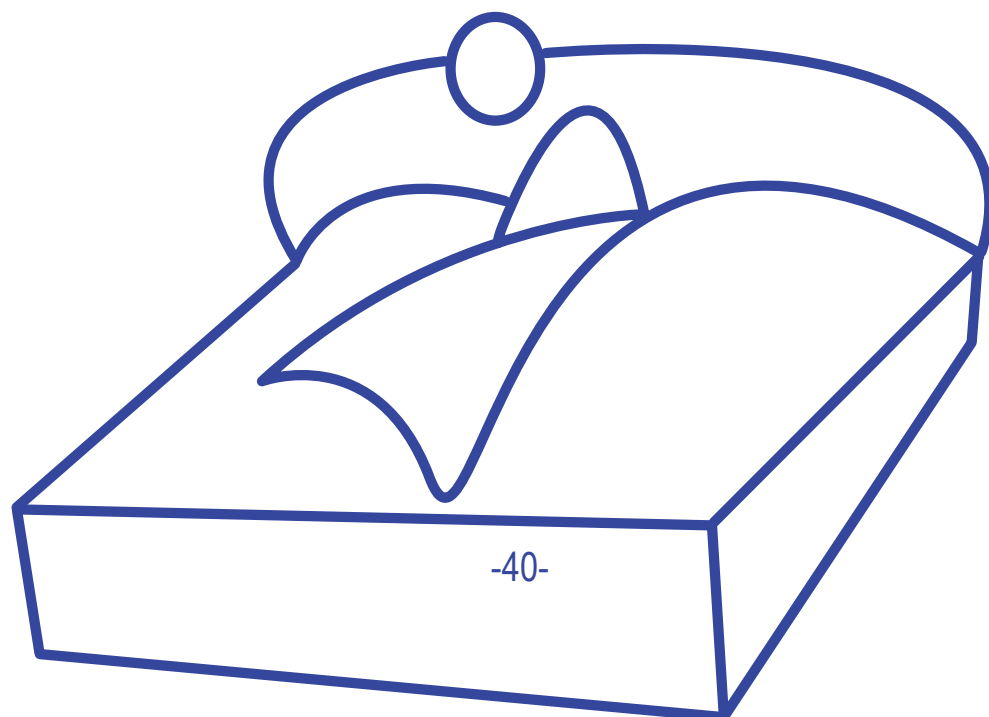
Střední škola, Člověk jako jedinec

Byl jednou jeden pár, nazývejme je třeba Šimon a Klára. Šimon a Klára spolu měli dlouhodobý vztah, žili spolu v jedné domácnosti a měli mezi sebou něco, co by se dalo nazvat harmonickým vztahem. Jak už tomu občas bývá, začal Šimon mít pocit, že už ve vztahu není taková vášeň jako dřív, ale stále byl ve vztahu poměrně šťastným. Klára pracovala jako pedagožka na jedné z místních základních škol a Šimon pracoval pro jednu mezinárodní firmu, která se specializovala na výrobu počítačových čipů. Jelikož to byla mezinárodní společnost, jezdil Šimon jednou za čas na služební cesty.

Jednou při takové služební cestě byl pořádán firemní večírek spolu ještě s jednou firmou, se kterou měla v plánu firma, ve které Šimon pracoval, spolupracovat. Na tomto večírku se pod vlivem alkoholu připltěl při tanci k jedné Španělce, která pracovala pro druhou firmu a v opojení alkoholu mu připadala velice krásná. Jedna věc vedla ke druhé, a tak se stalo, že Šimon Kláru podvedl.

Další den ráno Šimon neskutečně litoval svého rozhodnutí a vlastně nechápal, jak mohl něco takového udělat. Uvědomil si, že Klára je jeho životní láska a už nikdy v životě by nic podobného neudělal. Španělka ihned po intimním styku opustila pokoj a dále už se ani jeden nesnažil toho druhého kontaktovat. Navíc byla použita veškerá sexuální ochrana, takže nebylo ani důvodné podezření k tomu, že by se mohlo narodit neplánované dítě. Nikdo nebyl svědkem večerních událostí, a tak o tomto skutku věděl pouze Šimon a žena, se kterou se noc rozhodl strávit. Od toho večera Šimon Španělku už nikdy neviděl, ani nechtěl. Neznal její jméno, nevěděl o ní žádné informace, a nakonec se dozvěděl, že ani jeho firma nemá v plánu nakonec spolupracovat s tou její.

Šimon velice dlouho přemýšlel nad tím, jestli má jít s pravdou ven, anebo s touto skutečností žít sám ve svém nitru. Vyvstávala otázka, jestli by o tom Kláře chtěl říct, protože je to správné, anebo protože chce pouze ulevit svému svědomí. Nakonec se po dlouhém přemýšlení rozhodl Kláře nic neříct a žít s touto skutečností sám. Uklidňovala ho v hlavě myšlenka, že on sám ví, že nikdy nic podobného neudělá, a že by tak svojí pravdou způsobil akorát bolest osobě, kterou miluje nejvíce na světě.

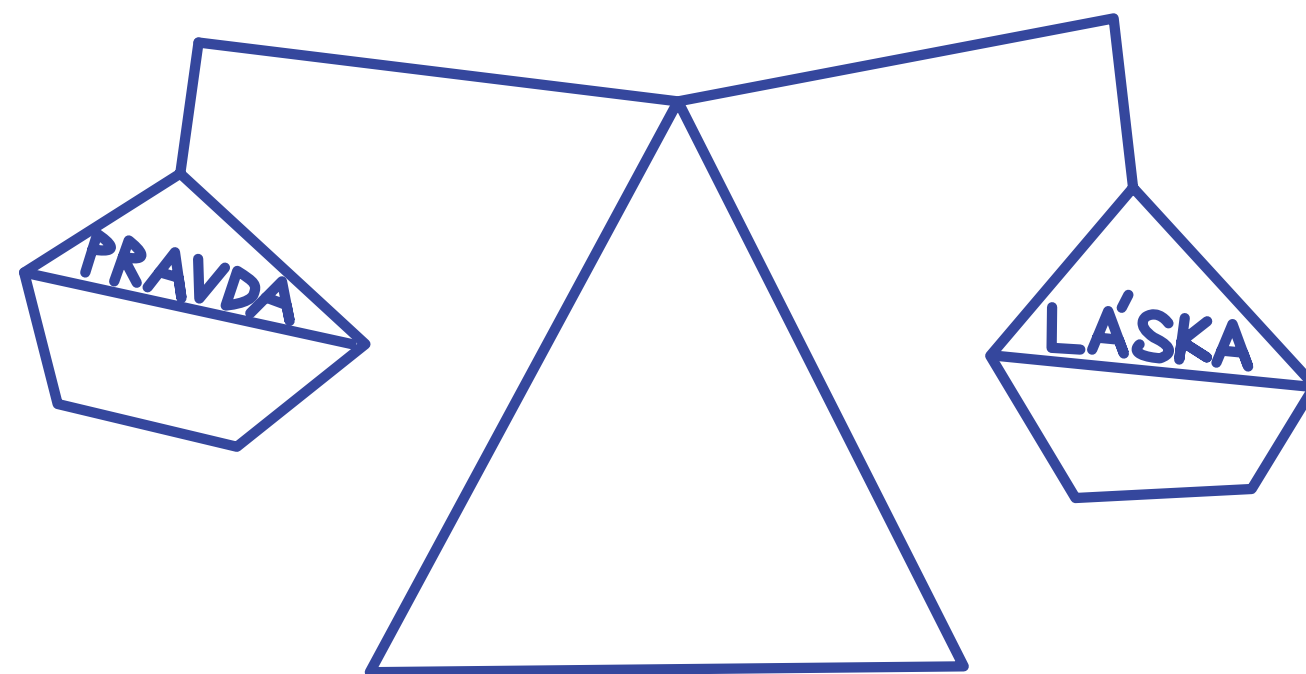
Postavy:

Šimon

Klára

Španělka

Prostor pro poznámky:

Měj pro Petru pochopení

Střední škola, Člověk jako jedinec

Petra má milujícího manžela a dvě děti. Jenže manžel Jan si už delší dobu nemůže najít práci, což ho velmi trápí. Petra mu to ale stále vyčítá, protože ona musí pracovat o to víc. Petra pracuje jako manažerka ve velice známé firmě a jejím nadřízeným je Radek, který na ni má velmi vysoké nároky a zároveň ví, v jaké situaci se nachází Jan, a že Petra nemůže odmítnout, protože by její rodina zůstala bez příjmu.

Nabídne Petře, aby spravovala další oddělení. Petra už teď tráví se svými dětmi málo času, a to jí velice trápí. Má však strach, že když nabídku nepřijme, přijde o práci úplně. Petra se rozhodne nabídku přijmout a později toho večera oznamuje své rozhodnutí svému muži a svým dětem. Děti začnou plakat a na Petru se zlobí a muž beze slova odejde neznámo kam. Zoufalá Petra se rozhodne zavolat svém nejlepší kamarádce Marii, která jí to však nezvedá. Petra neví, co má dělat, a tak se rozhodne nechat děti samotné doma a vydává se na cestu k Marii domu. Tam spatří svého manžela Jana v náruči své nejlepší kamarádky. Petra se rozhodne utéct zpátky domů. Byla pryč necelou hodinu, ale když odcházela, unikl plyn a své děti tak našla udušené v kuchyni.

Postavy:

Petra

Šéf Radek

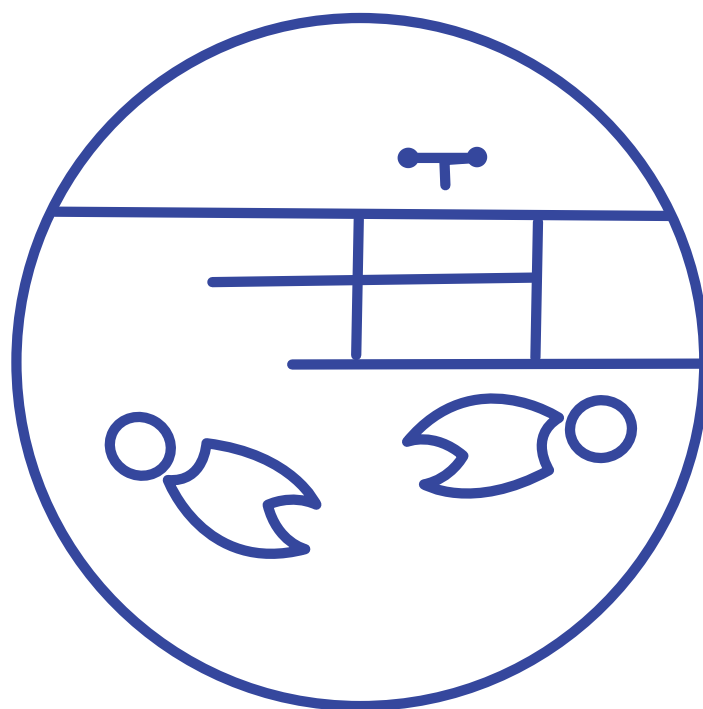
Manžel Jan

Kamarádka Marie

Děti

Prostor pro poznámky:

Pane doktore....

Střední škola, Člověk ve společnosti

Jste tým lékařů pracujících v nemocnici. Jednoho dne se stala závažná nehoda autobusu, při které je několik lidí zraněno a jeden zdravý mladý člověk při této nehodě zahyne.

V nemocnici, ve které pracujete víte hned o několika pacientech, kteří čekají na transplantaci ledvin. Někteří z nich se narodili jen s jednou ledvinou a druhá jim selhává, některým začaly funkci vypovídat obě jejich ledviny. Každopádně čekatelů na transplantaci je hodně a vy se musíte rozhodnout, kterému z následujících 5 pacientů dáte přednost. Ať vyberete koho chcete, nikdy nezachráníte všechny. Pomůžete pouze jednomu člověku. Máte na výběr z těchto 5 pacientů:

Voják – otec 3 dětí, který pomáhá v nemocnicích, když je třeba (33 let)

Zedník – 28 let, židovského původu, živitel rodiny a opatrovník jeho těžce nemocné matky

Lékař – výborný kardiochirurg, který zachránil již několik lidských životů, gay (40 let)

Bankovní úřednice – samoživitelka, stará se o 2 děti, jedno s autismem a druhé s ADHD, ani jeden z otců neplatí alimony (39 let)

Studentka – těhotná, svobodná, její rodiče již oba zemřeli (21 let)

Pro jakého pacienta se nakonec rozhodnete jako pro prvního?

Prostor pro poznámky:

Srdce

Střední škola, Člověk ve společnosti

Jste špičkový kardiolog. Momentálně máte k dispozici pro transplantaci jen jedno srdce, ovšem adeptů na transplantaci je několik. Na nové srdce již dlouho čeká:

Sedmiletá holčička Rozárka – už se narodila s vážným kardiovaskulárním onemocněním. Když se narodila, byla měsíce připojena na přístrojích, a lékaři jí nedávali moc šancí na přežití. To se však spletli. Dnes je holčičce již sedm let a celou tu dobu statečně bojuje s touhle zákeřnou nemocí. Je velmi silná, i přesto že nezná skoro nic jiného než holé stěny nemocničního pokoje a lidi v bílých pláštích. Moc ráda by žila život jako ostatní děti. Ráda by chodila do školy, učila se novým věcem společně se svými spolužáky nebo si hrála s kamarády na hřišti, na které se často dívá se steskem z okna nemocničního pokoje. Pro to, aby mohla žít „normální“ život jí stačí tak málo, ale zároveň tak moc, a to je transplantace srdce. Rodiče Rozárky se rozhodli zvýšit šance pro získání srdce a rozhodli se zkusit podplatit operujícího lékaře.

Starší katolický kněz Petr – Petr je nemocničním kaplanem, každý den obchází pacienty a nabízí jim posilující slovo, rozhovor, nasměrování na Boží cestu. Svůj život obětoval pro druhé. Kromě Boha má v jeho životě také významnou roli jeho mladší sestra, o kterou se stará. Bydlí s ní na faře a Petr jí poskytuje péči, jelikož trpí vážnými epileptickými záchvaty. S Petrovou pomocí je schopná se zapojovat do každodenního života a žít normální život.

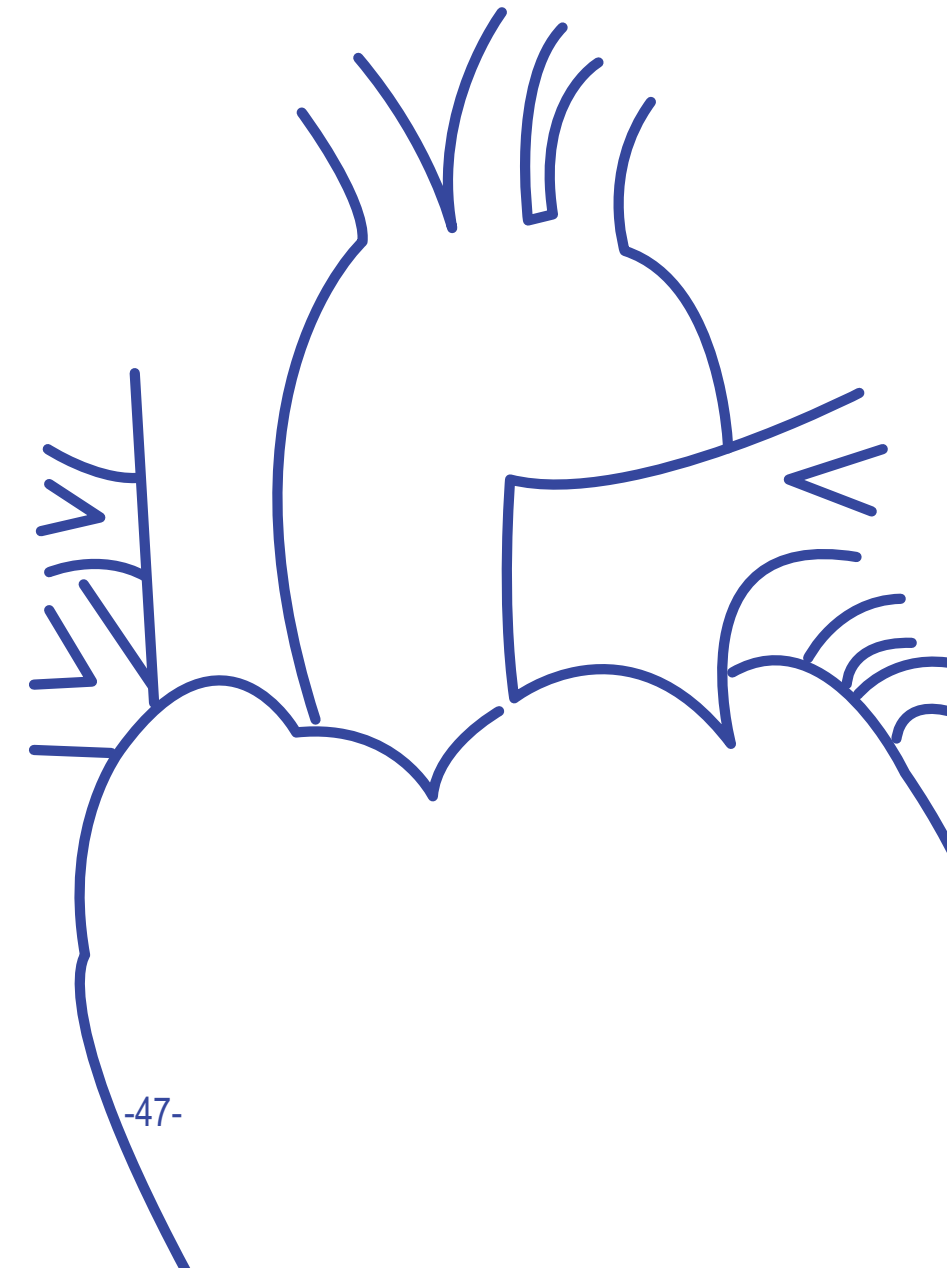
Sedmdesátiletý pán Ladislav - se svou ženou žili krásný život, společně si užívali každou situaci, která je v životě potkala. Před šesti měsíci ho ale jeho milovaná žena a Ladislava opustila vůle k životu, velmi se pro svou ženu trápil a přestal o sebe dbát. Již během svého života měl predispozice pro srdeční onemocnění, ovšem jeho žena mu pomáhala udržovat správnou životosprávu. Po její smrti o sebe přestal dbát, oddává se nezdravému a tučnému jídlu, nesportuje. O jeho zdraví se bojí jeho tři děti a vnoučata se ptají, kdy budou moci strávit prázdniny u svého dědečka, těší se, až si spolu budou opět hrát na dvorku s jejich fenkou a malými štěňátky.

Vysoko postavený politik naší země – velmi vlivný ministr zdravotnictví, měl vážnou nehodu na motorce; v nepřehledné zatáčce předjížděl autobus, při předjíždění se dopustil překročení rychlosti. Mezi jeho největší volnočasové aktivity patří právě zájem o motoristický sport. Založil a financuje největší ústav pro onkologicky nemocné pacienty, ročně se mu podaří vyléčit desítky pacientů. Nyní mu jeho život může zachránit transplantace srdce, aby on mohl pomoci k záchraně životů druhých.

Těhotná žena Lada – Lada měla těžké dětství; v útlém věku jí umřela maminka, takže se o ni velmi dlouho staral tatínek. Bohužel neunesl tíhu situace a začal pít. Lada byla tedy svěřena do péče k babičce a dědovi, kteří se o ni starali, až do dospělosti. Už od patnácti let má vztah s o osm let starším mužem. Neustále se rozcházel a scházel, až do doby, kdy Lada v osmnácti letech otěhotněla. Původně chtěla podstoupit interrupci, protože prostředí, ve kterém žije není pro dítě vhodné. Její partner hodně pije a kouří, také žije ve sdíleném bytě, jejich finanční situace není úplně nejlepší, ale každý měsíc se jim podaří vyjít. Lada zvažuje, že přítele opustí a bude miminko vychovávat sama, jede si pro radu k babičce a dědovi, když tu je v naprosto nepřehledném úseku začal předjíždět motorkář, který způsobil nehodu a Lada teď musí i se svým miminkem bojovat o život. Při vyšetřování se ukázalo, že nehodu způsobil vlivný ministr zdravotnictví.

Vyberte jednoho pacienta, který srdce dostane a zbytek seřadte na čekací listinu podle důležitosti, se kterou by měli srdce dostat, svou volbu zdůvodněte.

Prostor pro poznámky:

O králi

střední škola, Člověk ve společnosti

Kdysi dávno žil byl jeden král ve velkém, velkém království. Panoval statečně a udatně, chudým dával, soudy rozhodoval spravedlivě a svůj lid vedl jenom do největší slávy. Jeden rok ovšem, jak to tak bývá, na království přišla válka, a tak se král vydal za vlast bojovat. Bojoval tak, jak uměl, statečně a udatně do posledního vojáka. Časy se ale nechtěly vůbec zlepšit. Každým dnem muselo být více chlapců odvedeno do války, než po dlouhých letech byla konečně vyhrána.

V tu ránu z toho všeho bojování zachvátil zemi hladomor. Jediní, kdo mohli v tento moment pomoci, byli vážení šlechtici rodu Giovannů. Když král tuto možnost důkladně zvážil, vydal se za Giovanny a zažádal je o část jejich převelkých zásob a důkladně situaci vysvětlil. Giovanni ovšem žádost kvůli vlastním hostinám odmítli a krále i s jeho prosbou poslali zpět do svého království. Král odešel od Giovannů naštvaný a brzy se za nimi vrátil, dokonce se zbytkem své armády. Celý rod po meči v tajném nájezdu povraždil a všechny jejich zásoby odvezl a rozdělil svému lidu.

Spousta jeho poddaných však nařkla krále z krádeže a krutého zabíjení, zavrhli jej a odmítli ho jako svého právoplatného vládce. Nátlak lidu rostl, dokud krále starý věk a slabé srdce samo neskolilo. Lid poté oslavoval jeho smrt, smrt tyrana.

Otázky k zamyšlení:

Můžeme říct o králi, že je statečný a rozhoduje spravedlivě, pokud vede válku a v nouzi jako vojáky verbuje mladé chlapce?

Myslíte si, že bylo rozhodnutí Giovannů správné? Můžeme se vůbec ptát, jestli bylo správné? Zachovali byste se jinak?

Pokuste se vysvětlit, proč král jednal, jak jednal poté, co Giovannové odmítli jeho prosbu.

Oslavovali byste smrt krále stejně jako jeho poddaní? Vidíte krále také jako tyrana?

Je v tomto příběhu čistě dobrá a špatná strana? Zkuste popsat proč ano, nebo proč ne.

Postavy:

král

šlechtici

poddaní

Prostor pro poznámky:

Násilím nic nevyřešíš

Střední škola, Občan a právo

Lucka a Hynek, klasický mladý pár kolem pětadvaceti let. Mají sny, plány, ale jak to tak bývá, život si s nimi dělá, co chce.

Nedlouho po svatbě se jim narodí syn Matyáš. Nikdo by nepoznal, že se v rodině něco děje, navenek působí jako každá jiná, nikdo nevyčívá. Ale za zavřenými dveřmi se dějí věci, které zůstávají před okolním světem skryty.

Tím, že Matyáš nebyl úplně v plánu, začal postupem času v Hynkovi vzrůstat pocit nejistoty a vlastní nedospělosti. „Ještě toho chtěl tolik vidět, dokázat, ale teď, mám přece dítě, rodinu, zodpovědnost. Můj život už není jen můj, je... Náš...“

Začalo se to v něm prát, miluje svou ženu i dítě, ale pocit, že on sám mohl dokázat víc, neustoupil, snažil se jej utlumit v práci, alkoholu, násilí. Lucka už nemůže být spokojenější, má milujícího muže, zdravé dítě, a vše, v co doufala.

Protože je již Matyášek větší, Lucka se vrací na poloviční úvazek do svého starého zaměstnání, když se však vrací zpět domů, začíná si všímat drobných rozdílů v chování svých "chlapců". Oba tvrdí, že se nic neděje, ale atmosféra houstne, oba spolu promluví sotva dvě slova, spíše se kontaktu vyhýbají. Na Matyášovi občas pozoruje modřiny, které omlouvá nešikovností a dětskou strkanicí s kamarády...

Hynek chodí domů čím dál později. Chodí opilý a nemívá dobrou náladu. Nějakou facku občas dostane i Lucka. Ani Hynek už sám neví proč. Prostě chce, může, uleví se mu, oni dva můžou za to, jak to teď je, měli přece oba svoje plány, sny, ambice. Teď zůstaly jen oči pro pláč a rodina. Z facek se postupem času staly pěsti, bití opaskem a vším, co bylo zrovna po ruce.

Lucka už to jednoho dne odmítá dále snášet, „Ať si vylívá zlost na mně samotné, ale mému dítěti už více neublíží,“. Hynka odstrčí a ten se uhodí o konferenční stůl tak nešťastně, že utrpí vážná zranění a je převezen do nemocnice, kde svým zraněním podlehne.

Zdrčená Lucka čelí obvinění z trestného činu neúmyslného zabití. Bránila pouze svého syna, kterému bylo roky ubližováno a ona tak měla na výběr: tiše přihlížet, utéct i se synem, anebo zakročit. Co se v ní roky dělo a bilo je pro většinu lidí vedlejší, všichni řeší a odsoudí finální akt, ač o pozadí a motivech ví minimum informací.

Její neštěstí se v štěstí ale obrátilo, když na chodbách soudu narazila na zkušeného právníka. Tomu nedal pohled na zarmoucenou matku spát a domluvil si s ní schůzku, kde si nechal vyličit celou situaci. Jelikož jako malý zažil doma násilí ze strany otce taktéž, rozhodl se, že této rodině pomůže. Na úkor toho, že před vznešeným soudem musel lhát a s rizikem ztráty svého místa, přikrášlil historku ženy a chlapce natolik, že soudce uvěřil, že žena jen bránila život svůj a svého dítěte. Proto tento čin označil za nutnou sebeobranu a ženu i s chlapcem nechal volně jít.

Postavy:

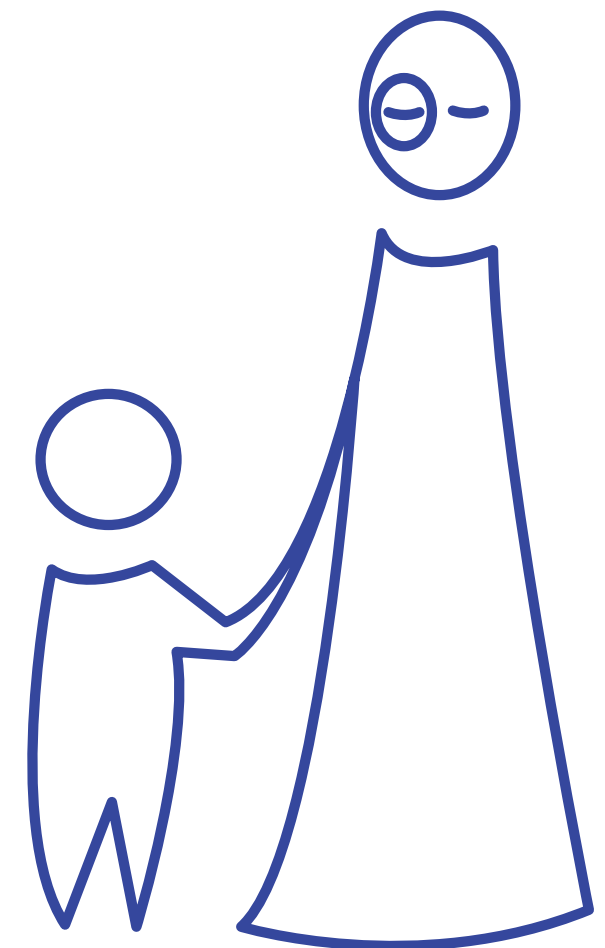
Lucka

Hynek

Matyáš

Právník

Prostor pro poznámky:

Seznam autorů:

Stalo se v ZOO

Báčová Marie Ajma/SVmi

Adéla Hájková Ajma/SVmi

Beatriz Marešová Ajma/SVmi

Příběh o matce samoživitelce

Adéla Blanařová VKZma/SVmi

Markéta Holá VKZma/SVmi

Michaela Zajícová SVma/VKZ mi

Nikola Vlachová VKZma/SVmi

Ekologie a morálka

Michaela Kainarová ZSVma/Zmi

David Gottwald ZSVma/Zmi

Kristýna Haplová ZSVma/Zmi

Kateřina Kučerová ZSVma/Zmi

Daniela Brlková ZSVma/Zmi

Osudová vozovka

Terezie Suchánková SVma/AJmi

Kateřina Svobodová ČjLma/SVmi

Tereza Horáčková ČjLma/SVmi

Kristýna Soldánová VZma/SVmi

Kariéristka Jiřina

Štěpán Balík SVma/AJmi

Klára Bajtová AJma/SVmi

Monika Škrabalová AJma/SVmi

Lenko co si vybereš?

Kopišťová Barbora SVma/SPmi

Markéta Pekárková SVma/VZmi

Andrea Linhartová MAma/SVmi

Chudoba nad zdraví

Patrik Jansa SVma/AJmi

Markéta Šťastná ČjLma/SVmi

Adéla Nevřelová SVma/ČjLmi

Jakub Raclavský SVma/ČjLmi

Příběh Lilian a Samuela

Sabina Minářová SVma/ČjLmi

Adam žilinský VZma/SVmi

Martina Kovářová SVma/VZmi

Martina Kyselá SVma/VZmi

O rodině, válce a společnosti

Josef Večeřa SVma/Čjmi

Matěj Uhman ČjLma/SVmi

Tři bratři

Anna-Marie Konečná SVma/AJmi

Pavel Flekač SVma/AJmi

Martin Vymazal SVma/AJmi

Veronika Hrdá AJma/SVmi

Život poté

Matěj Uhman ČJLma/SVmi

Ostrovní příběh

Stavinoha Boris Ajma/SVmi

Tomáš Heczko Ajma/SVmi

Veronika Hudcová Ajma/SVmi

Andrea Doleželová VTmaSVmi

Příběh Margaret Gildeinové

Štěpán Stašák VTma/SVmi

Martin Skříček TVma/SVmi

Miroslava Jurmanová TVma/SVmi

Ty nebo já?

Daniela Havránková SVma/AJmi

Pavčina Kleinerová SVma/AJmi

Lucie Kotásková SVma/AJmi

Hilde má problém

Anna Dufková PŘma/SVmi

Karolina Konečná PŘma/SVmi

Tomáš Vlček SVma/U2SPmi

Natálie Říhová SVma/U2SPmi

Jen jedna noc

Veronika Fabiánová SVma/SPPmi

Natálie Švédová Svma/SPPmi

Markéta Šlaharová SPPma/SVmi

Eliška Sommerová SPPma/SVmi

Měj pro Petru pochopení

Karolína Lankašová ČJLma/SVmi

Kateřina Weisssová ČJLma/SVmi

Martina Šmídová SVma/ČJLmi

Monika Říhová SVma/ČJLmi

Pane doktore....

Marcela Kratochvílová SVma/NJmi

Lucie Charvátová PREVma/SVmi

Kateřina Vraspirová PREVma/SVmi

Tomáš Koukola SVma/PREVmi

Srdce

Kateřina Holomková TVma/SVmi

Michaela Krahulíková TVma/SVmi

Petra Nováková TVma/SVmi

Jiří Pluskal TVma/SVmi

Markéta Študentová TVma/SVmi

O králi

Nina Lednová Svma/AJmi

Násilím nic nevyřešíš

Kateřina Orságová TVma/SVmi

Monika Langerová TVma/SVmi

Svět není černobílý

aneb jak by ses zachoval ty?

Materiál vznikl jako výstup studentů semináře v rámci předmětu
Člověk a jeho etická dimenze v akademickém roce 2021/2022.

Autoři textů: studenti kurzu Člověk a jeho etická dimenze
(akademický rok 2021/2022)

Editoři: Mgr. Zuzana Cieslarová, Bc. Andrea Doleželová, Bc. Boris Stavinoha

Grafická stránka: Bc. Andrea Doleželová

Svět není černobílý aneb jak by ses zachoval ty?

Materiál vznikl jako výstup studentů semináře v rámci předmětu
Člověk a jeho etická dimenze v akademickém roce 2021/2022.

Katedra
společenských
věd